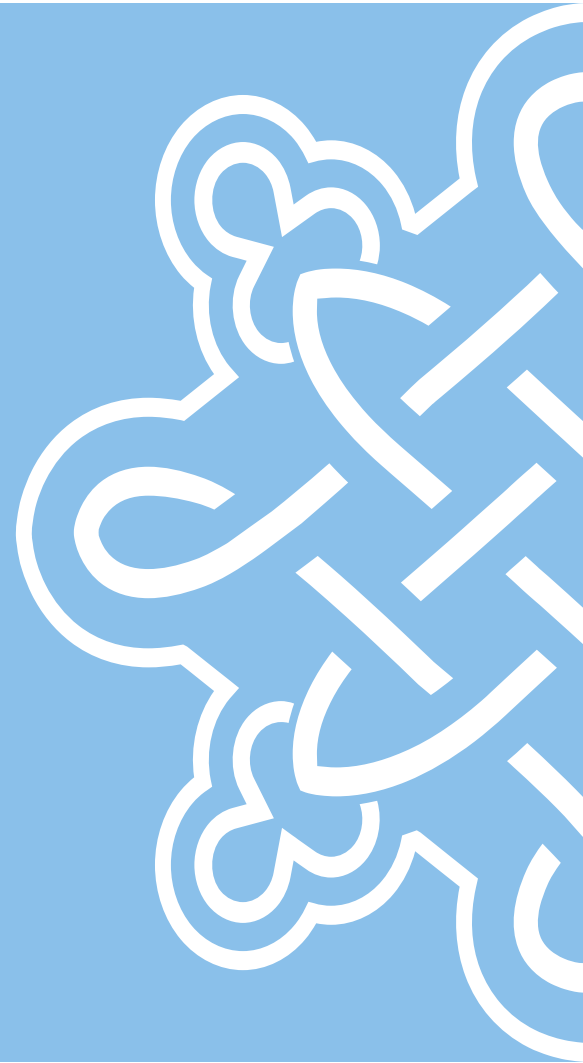

IDŐKÖZI JELENTÉS

2018

NOVEMBER

Beszámoló az MNB
2018 harmadik negyedévi
tevékenységéről

2018
NOVEMBER

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. tv. előírja, hogy az MNB a monetáris folyamatok alakulásáról és alapvető feladatai körébe tartozó egyéb lényeges kérdésekről – amennyiben törvény eltérően nem rendelkezik – legalább negyedévente jelentést készít és hoz nyilvánosságra. Az ennek az előírásnak megfelelően kialakult MNB-s publikációs rend egyik eleme az évente kétszer megjelenő Időközi jelentés.

A jelentés nem tartalmazza a Pénzügyi Békéltető Testület beszámolóját.

A jelentés a 2018. szeptember 30-ig terjedő időszak adataira épül.

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank

Felelős kiadó: Hergár Eszter

1054 Budapest, Szabadság tér 9.

www.mnb.hu

Tartalom

1. Monetáris politika	5
2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása	11
3. Az MNB felügyeleti tevékenysége	15
4. Az MNB fogyasztóvédelmi tevékenysége	20
5. Szanálás	22
6. Devizatartalékok	23
7. Készpénz-logisztikai tevékenység	24
8. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás	29
9. Az MNB statisztikai tevékenysége	31

1. Monetáris politika

A Monetáris Tanács a szeptemberi Inflációs jelentés publikálása előtt áttekintette az inflációs és makrogazdasági folyamatokat. A világgiazi olajárak év eleje óta jellemző emelkedésének hatására az inflációs ráták általánosan növekedtek. A maginflációs mutatók ugyanakkor változatlanul visszafogottak maradtak. **A hazai infláció a nyári hónapokban a júniusi előrejelzéssel összhangban enyhén 3 százalék fölé emelkedett. Az átmeneti hatások kifutásával az infláció újbóli mérséklődése várható. A maginfláció stabilan 2,4 százalék körül alakult.** Előretekintve az inflációs alapfolyamatok emelkedése biztosítja 2019 közepétől a 3 százalékos inflációs cél fenntartható szerkezetben való elérését. Rövid távon a szeptemberi előrejelzésünk szerint a fogyasztóiár-index az év hátralévő részében 3 százalék felett marad. Az előrejelzési horizonton az élénk belső kereslet, az emelkedő bérdinamika és a tavaszi hónapokban megfigyelt olajár-emelkedés közvetett hatásai miatt az indirekt adóktól szűrt maginfláció fokozatosan emelkedik. **Az eurozónában az inflációs alapfolyamatok az Európai Központi Bank (EKB) előrejelzése szerint az elkövetkező években is visszafogottak maradnak.**

2018-ban a bruttó hazai termék - tavalynál magasabb - 4,4 százalékos emelkedése várható, majd – az aktuális előrejelzés feltevéseinek teljesülése mellett – 2019-ben 3,5, 2020-ban pedig 3,0 százalékos bővülésre számítunk. A belső kereslet élénkülésével párhuzamosan **a kibocsátás potenciális szintje közelében alakul az előrejelzési horizonton.** A kibocsátási rés bezáródásával a gazdaság kínálati oldalának bővülése válik meghatározóvá a növekedés fenntarthatósága szempontjából. **A potenciális növekedés ütemét a gazdaságpolitika a stabilitás fenntartása mellett a versenyképesség javítását és a termelékenység növelését célzó lépésekkel emelheti.** A hazai növekedésben továbbra is jelentős szerep jut a belföldi kereslet erősödésének, amelyben egyaránt meghatározó a lakossági fogyasztás és a beruházások bővülése. A fogyasztás növekedését a dinamikus reálbéremelkedés, a nettó pénzügyi vagyon magas szintje, valamint a lakáspiac fellendülésének másodkörös hatásai egyaránt támogatják. 2019 végéig a beruházások további dinamikus bővülése várható. Vállalati oldalról az előrejelzési horizont első felében erős beruházási alapfolyamatokra számítunk. Az alapfolyamatok mellett egyedi nagyberuházások is hozzájárulnak a vállalati szektor beruházásainak növekedéséhez. 2020-ban az uniós támogatások effektív felhasználásának a csökkenése, illetve a lakásáfa visszaállítása következtében megtorpanó lakáspiaci ciklus beruházási aktivitást mérséklő hatását ellensúlyozza a BMW nyáron bejelentett nagyberuházása. A külpia-cok növekedése a globális kereskedelmi feszültségek fokozódása nyomán a korábbi várakozásunktól elmarad, ami a hazai kivitel dinamikájára is negatívan hat. Utóbbi folyamatot ugyanakkor az új exportkapacitások kiépülése és a szolgáltatás-export dinamikus bővülése tompítja, amivel összhangban az exportpiaci részesedésünk emelkedésére számítunk.

A külső finanszírozási képesség stabilan magas szinten alakul az előrejelzési horizonton, amit a folyó fizetési mérleg többlete mellett az EU-források felfutása is támogat. A kedvező külső egyensúlyi pozíciónak köszönhetően folytatódik a magyar gazdaság adósságműködésének javulása, így a nettó külső adósság 2020-ra nullára csökken. 2018-2019-ben a belső kereslet élénkülésének és az olajárak emelkedésének importnövelő hatásához köthetően mérséklődik a külkereskedelmi többlet, ami a folyó fizetési mérleg átmeneti csökkenésében is tükröződik. Ezt a hatást az EU-s források felhasználásának bővülésével összhangban javuló transzferegenleg ellensúlyozza, így **a külső finanszírozási képesség a 2018. évi csökkenést követően a GDP 3 százaléka körül stabilizálódik.** Az előrejelzési horizont végén a belföldi felhasználás lassuló bővülése mellett a kiépített exportkapacitások termelésének felfutása támogatja a nettó export növekedését, ami a folyó fizetési mérleg egyenlegének javulásával jár együtt. A tartósan kedvező külső egyensúlyi pozíciónak köszönhetően várhatóan folytatódik a külső adósságráták csökkenése, így **a nettó külső adósság 2020-ra nullára mérséklődik.** Prognózisunk szerint 2018-ban enyhén alacsonyabban alakul a költségvetési hiány az előirányzatban szereplő 2,4 százalékos célnál, majd 2019-ben a hiánycéllal összhangban 1,8 százalékra mérséklődik. Az adósságráta érdemi csökkenése várható a teljes előrejelzési horizonton, amit 2018-ban az uniós támogatások megelőlegezése mérsékel.

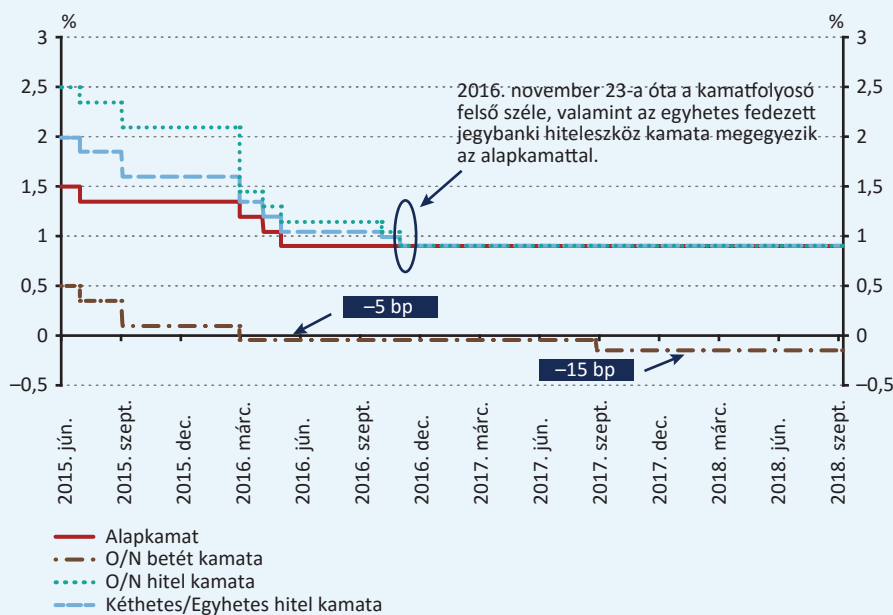
A nyár folyamán csökkent a kockázatvállalási hajlandóság, ami elsősorban a sérülékeny feltörekvő országokkal kapcsolatos események és az eurozóna perifériaországokban felerősödő feszültségeknek volt köszönhető. A nyári hónapokban a nemzetközi kereskedelempolitikával kapcsolatos fejlemények alakulása a fejlett piacokat is negatívan érintette. Emellett a harmadik negyedévben is megfigyelhető volt az amerikai kamatemelési várakozások fokozódásával párhuzamos kockázatkerülés. A befektetői megítélés romlásának hatására a hozamok emelkedése felgyorsult. **A hazai bankközi**

és állampapírpiazi hozamgörbék laposabbá váltak. A hazai bankközi piacon az éven belüli BUBOR-jegyzések csökkentek. A bankközi piaci és állampapírpiazi hozamgörbe 5 évnél rövidebb szakasza nagyobb mértékben, míg az 5 évnél hosszabb szakasza enyhén felfelé tolódott. A feltörekvő piaci kockázatvállalási hajlandóság romlása a régióban is az árfolyamok gyengülése irányába hatott. A hazai monetáris politika szempontjából leginkább meghatározó euroövezeti monetáris kondíciók a piaci előrejelzések alapján várhatóan továbbra is tartósan lazák maradhatnak.

A makrogazdasági kilátásokat kétirányú kockázatok övezik. A Monetáris Tanács a szeptemberi Inflációs jelentés alappályája mellett három alternatív forgatókönyvet emelt ki. A **feltörekvő piacokról történő tőkekiáramlás** megvalósulása esetén a kockázati felárak emelkedése az alappályához képest lassabb növekedést és magasabb inflációs pályát eredményez. A **fogyasztásbővülés nagyobb inflációs hatásával számoló alternatív pálya** esetében a hazai gazdasági növekedés erőteljesebb, míg az infláció magasabb az alappálya-előrejelzésnél. A **visszafogottabb külső inflációs környezetet feltételező scenárió** az alappályánál alacsonyabb inflációhoz és mérsékeltebb kereslethez vezet. Az első két esetben az inflációs cél fenntartható elérése az alappályában feltételezettnél szigorúbb, míg utóbbi esetben lazább monetáris kondíciók mellett lehetséges. A kiemelt forgatókönyvek mellett a Monetáris Tanács **további kockázatként a globális kereskedelmi feszültségek erősödését valószínűsítő forgatókönyvet tárgyalta.**

A Monetáris Tanács szeptemberi Inflációs jelentésben szereplő monetáris politikai helyzetértékelése szerint a belső kereslet élénkülésével párhuzamosan **a hazai kibocsátás a potenciális szintje közelében alakul.** Az **inflációs cél fenntartható elérése továbbra is 2019 közepétől várható,** ami megegyezik a júniusi Inflációs jelentés prognózisával. Az inflációs cél fenntartható elérése érdekében a Monetáris Tanács megítélése szerint **az alapkamat jelenlegi szintjének és a laza monetáris kondíciók fenntartása szükséges.** Ennek megfelelően **2018 harmadik negyedében a Monetáris Tanács nem változtatott az irányadó kamatláb értékén.** A jegybank a 2016. májusi kamatdöntés óta 0,9 százalékon tartotta az alapkamatot, az egynapos jegybanki fedezett hitel kamatát és az egyhetes jegybanki fedezett hitel kamatát, míg az egynapos jegybanki betét kamatát -0,15 százalékon hagyta (1. ábra).

1. ábra
A Magyar Nemzeti Bank irányadó eszközeinek alakulása

Forrás: MNB.

Ugyanakkor a vezető jegybankok gyakorlatához hasonlóan, az MNB is felkészült a monetáris politika fokozatos és óvatos normalizációjára, amelynek **megkezdése az inflációs kilátások függvénye.** A szeptemberi kamatdöntő ülést követően **a Monetáris Tanács bemutatta az eszköztár-stratégiai háttéranyagát,** amelyben kijelölte a jövőbeli monetáris politikai eszköztár stratégiai keretrendszerét. A megújult eszköztár stratégia keretében a rövid hozamokra ható nemkonvencionális eszköztár leegyszerűsödik, emellett megtörténik a hosszú hozamokra ható nemkonvencionális eszköztár finomhangolása.

A rövid hozamokra ható jegybanki eszköztár egyszerűbbé és átláthatóbbá vált azáltal, hogy **a Monetáris Tanács döntött a 3 hónapos betéti eszköz 2018 végi kivezetéséről**. A három hónapos betét 75 milliárd forintos állománya 2018 decemberében nullára csökken. A jövőben a **kötelező tartalék veszi át az irányadó eszköz szerepét**. Szeptemberi ülésén a Monetáris Tanács a 2018 negyedik negyedévére megcélzott átlagos kiszorítandó likviditás nagyságát változatlan mértékben, **legalább 400-600 milliárd forintban határozta meg**. A laza monetáris kondíciók fenntartásának köszönhetően a 3 hónapos BUBOR szintje 0,2 százalékos közelében alakult a negyedév során, **a 3 hónapos állampapír hozama enyhén, míg a 3 hónapos swappiaci hozamok 50 bázispontot meghaladó mértékben csökkentek a negyedév végére**. Előretekintve a jegybank két eszköz, a forintlikviditást nyújtó swapállomány és a kamatfolyosó optimális kombinációjával alakítja ki az inflációs cél fenntartható eléréséhez szükséges monetáris kondíciókat.

A hosszú hozamokra ható nemkonvencionális eszköztár finomhangolása keretében a Monetáris Tanács szeptemberben a monetáris politikai célú IRS-eszköz és jelzáloglevél-vásárlási program 2018. év végéig megvalósuló kivezetéséről döntött. A Monetáris Tanács döntése alapján a monetáris politikai célú IRS-eszköz 2018-ra vonatkozó éves keretösszege 1100 milliárd forint. A jelzáloglevél-vásárlási program két lépcsőben kerül lezárásra, a másodlagos piaci vásárlások 2018. szeptember 30-án véget értek, míg az elsődleges piaci vásárlások 2018. december 31-ig folytatódnak. Eközben **a Monetáris Tanács 2019 elején 1000 milliárd forintos keretösszeggel elindítja az NHP fix elnevezésű konstrukciót**. Az új konstrukcióval a Tanács célzottan kívánja elérni a hosszú, fix kamatozású kkv-hitelek arányának megfelelő szintre növelését. A program keretében kibocsátásra kerülő többlet likviditást az MNB alapkamaton kamatozó preferenciális betéti konstrukcióval vonja ki a rendszerből. Mindez elősegíti a kkv-hitelezés egészséges szerkezetének kialakítását, miközben **semleges hatást gyakorol a likviditási folyamatokra**.

A MONETÁRIS POLITIKAI ESZKÖZTÁR VÁLTOZÁSAI

2018 harmadik negyedévében a bankrendszer átlagos nettó forintlikviditása (jegybanknál tartott betétek és jegybank által nyújtott hitelek nettósított állománya), együttesen 186 milliárd forinttal, 1319 milliárd forintra csökkent az előző negyedévhez képest. A likviditást kiemelten a Kincstári Egységes Számla (KESZ) egyenlegének a költségvetési folyamatokhoz kapcsolódó növekedése, valamint a készpénzállomány bővülése szűkítették.

A Monetáris Tanács 2018. szeptemberi döntéseivel az MNB felkészült a monetáris politika fokozatos és óvatos normalizációjára. A Tanács megítélése szerint az inflációs cél eléréséhez továbbra is a laza monetáris kondíciók fenntartása szükséges, a normalizáció megkezdése az inflációs kilátások függvénye. A rövid hozamokra ható eszköztár egyszerűsítése keretében 2018. év végével kivezetésre kerül a 3 hónapos betét. A hosszú hozamokra ható nemkonvencionális eszköztár finomhangolása keretében döntés született a monetáris politikai célú IRS-eszköz és a jelzáloglevél-vásárlási program 2018. év végéig történő fokozatos kivezetéséről.

A MENNYISÉGI KORLÁTOZÁS RENDSZERE ÉS A RÖVID HOZAMOKRA HATÓ JEGYBANKI ESZKÖZÖK

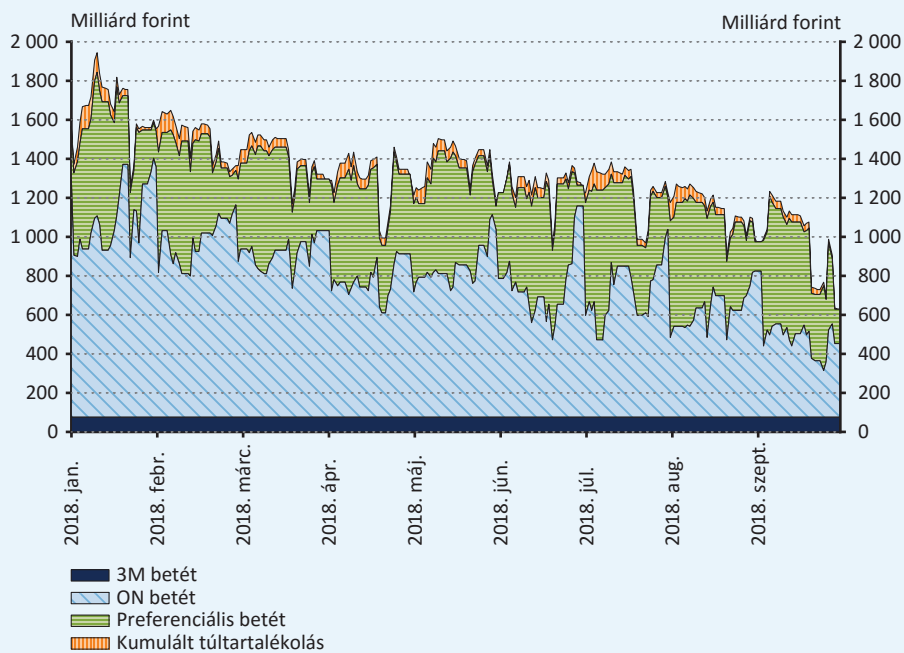
A laza monetáris kondíciók fenntartása érdekében a Monetáris Tanács az időszak folyamán az alapkamatot, az egynapos és egyhetes jegybanki fedezett hitel kamatát 0,9 százalékon, az egynapos jegybanki betét kamatát pedig -0,15 százalékon hagyta. A Monetáris Tanács a 2018 harmadik negyedévére megcélzott átlagos kiszorítandó likviditás nagyságát változatlan mértékben, legalább 400-600 milliárd forintban határozta meg.

Az MNB a negyedév egészében fenntartotta a három hónapos betétállomány 75 milliárd forintos összegét, ezzel biztosítva, hogy a három hónapos betétből kiszorított likviditás mind a bankközi, mind az egyéb releváns piacokon hozzájáruljon a laza monetáris kondíciók fenntartásához. Szeptember 18-i ülésén a Monetáris Tanács a rövid hozamokra ható jegybanki eszköztár egyszerűbbé és átláthatóbbá tétele érdekében döntött a 3 hónapos betéti eszköz 2018 végi kivezetéséről. A döntés értelmében a három hónapos betét 75 milliárd forintos állománya 2018 decemberében nullára csökken, az utolsó betéti tenderre 2018. szeptember 19-én került sor. A három hónapos betéti eszköz kivezetésével az irányadó eszköz szerepét a kötelező tartalék veszi át.

A három hónapos betétből kiszorított likviditás az egynapos (overnight) betétben, illetve a preferenciális betétben került lekötésre. A kiszorítási hatás tekintetében kiemelt jelentőségű O/N betétállomány a vizsgált időszakban hullámzóan alakult,

de tendenciájában mérséklődött: a havi átlagok pedig rendre 662, 553, illetve 421 milliárd forintot tettek ki. A negyedéves kiszorítás átlagosan 547 milliárd forintot ért el, amely megfelelt a Monetáris Tanács által 2018 júniusában meghatározott legalább 400-600 milliárd forintos célszintnek. A preferenciális betét kihasználtsága havi átlagban - a megelőző időszakhoz hasonló módon - végig magas maradt: júliusban 466, augusztusban 480, szeptemberben pedig 452 milliárd forintra rúgott. (2. ábra).

2. ábra
A jegybank betéti eszközeinek igénybevétele

Az MNB a forintlikviditást nyújtó jegybanki FX-swapok esetében hetente a lejáró állományt hosszabbította meg, így az állomány lényegében nem változott. Az MNB 1, 3, 6 és 12 hónapon rendre 13, 9, 7, illetve 4 tendert tartott az időszakban, ezeken összesen 373, 249, 174 és 100 milliárd forint mennyiséget hirdetett meg, és 348, 249, 199 és 100 milliárd forintot fogadott el. (1. táblázat)

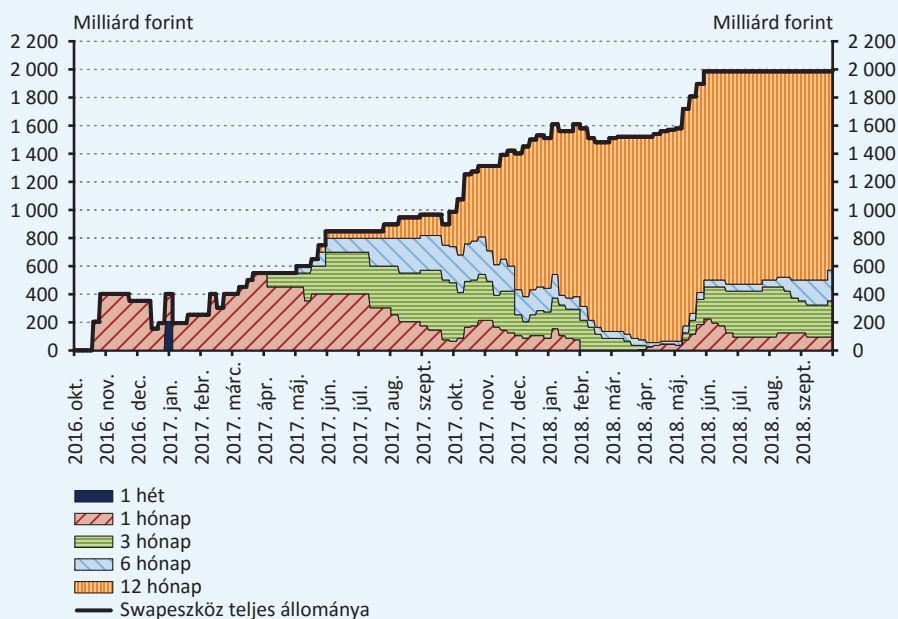
1. táblázat

FX-swap tenderek száma, meghirdetett és elfogadott mennyiségek milliárd forintban

Futamidő	Tenderek száma	Meghirdetett mennyiség	Elfogadott mennyiség
1 hónap	13	373	348
3 hónap	9	249	249
6 hónap	7	174	199
12 hónap	4	100	100

A jegybanki FX-swapok összesített állománya szeptember 30-án futamidő szerint növekvően rendre 99, 249, 224, illetve 1416 milliárd forintot tett ki. Az állomány összetételét tekintve legnagyobb súlyú, 12 hónapos swapok aránya szeptember végén 71 százalékon állt (3. ábra).

3. ábra
A jegybank FX-swap állománya

A bankrendszer hitelfelvétele az előző negyedéves minimális szintről kissé emelkedett, de továbbra sem érdemi: az időszakban 20 alkalommal vettek fel egynapos hitelt a hitelintézetek, egyhetes hitelfelvétel pedig nem történt. Az egynapos hitelek átlaga 11 milliárd forint volt.

Az egynapos piaci kamatszintet mérő HUFONIA az egész időszak folyamán a 0 százalék körüli pár bázispontos tartományban tartózkodott, időszaki átlaga -1 bázispont volt. Az egynaposnál hosszabb futamidejű rövid pénzüpi hozamok a negyedévben szintén 0 százalék körüli szinten ingadoztak, enyhén csökkenő trend mellett. A kamattranzmisszió szempontjából kitüntetett jelentőségű három hónapos BUBOR jegyzések az időszak folyamán 16-30 bázispont között mozogtak, hullámzó, csökkenő trenddel, a 3 hónapos diszkontkincstárjegy (DKJ) hozamok pedig -1 és +16 bázispont között alakultak. A három hónapos FX-swap-ügyletekből számolt implikált forinthatamok +20 bázispontos átlagot mutattak -30 bázispontos minimum és +50 bázispontos negyedéves maximum mellett.

A HOSSZÚ HOZAMOKRA HATÓ JEGYBANKI ESZKÖZÖK

A monetáris politikai célú kamatcsere-eszköz (MIRS) harmadik negyedévben megtartott 7 tenderén 5 éven 135, 10 éven 195 milliárd forint került meghirdetésre és elfogadásra. A MIRS negyedév végi állománya 965 milliárd forint volt, amiből 5 évre 290, 10 évre pedig 675 milliárd forintos állomány jutott. A negyedév elején az állományok 5 éven 155 milliárd, 10 éven 480 milliárd, összesen 635 milliárd forintot tettek ki. A tendereken meghirdetett mennyiségek a negyedév első 6 tenderén a korábbi negyedévekben látottak megfelelően alakultak (5 éven 20, 10 éven 30 milliárd forintos meghirdetéssel), a negyedév utolsó, szeptember 27-i tenderén az eszköz fokozatos kivezetéséről szóló döntéssel összhangban 15-15 milliárd forintra csökkentek.

A jelzáloglevél-vásárlási program feltételeinek megfelelő jelzáloglevelek közül szeptember végéig 226 milliárd forint névértékben vásárolt a jegybank. Ebből 125 milliárd forintot tett ki a kibocsátási árat meghatározó másodlagos piacon történt vásárlások volumene, a fennmaradó 101 milliárd forintot pedig közvetlenül a kibocsátóktól, az elsődleges piacon vette meg az MNB. A teljes állományból a harmadik negyedévre a másodlagos piacon 8 milliárd, az elsődleges piacon 38 milliárd, összesen 46 milliárd forint névérték megvásárlása esett. Az elsődleges piacon az MNB a negyedévben 7 aukción vett részt.

A Monetáris Tanács 2018 szeptemberében rögzítette, hogy a MIRS eszköz 2018 végével kivételre került, az eszköz éves keretösszege pedig 1100 milliárd forint. A keretösszezből adódóan a negyedik negyedévben alokált MIRS-eszközök összege legfeljebb 135 milliárd forintot tehet ki, szemben a korábbi negyedévek 335, 300 és 330 milliárd forintos alokációival. A Tanács döntése értelmében a jelzáloglevél-vásárlási program 2018. év végi kivételére két lépésben valósul meg: az MNB a másodpiaci vásárlásait szeptember végével befejezte, az elsődleges aukciókon való részvételét azonban 2018 végéig változatlan formában fenntartja.

Mind a MIRS, mind pedig a jelzáloglevél-vásárlási program elérte a kitűzött célokat. A januárban bevezetett új eszközök támogatták a laza monetáris kondíciók hosszú futamidőkre való kiterjesztését és a piac stabilitását, hozzájárultak a jelzáloglevél-piac fejlesztéséhez, valamint egyéb jegybanki programokkal és szabályozással együtt a bankok kamatkockázatának csökkentéséhez és így a hosszú lejáratú, fix kamatozású jelzáloghitelek további elterjedéséhez. A jelzáloglevél-hozamok állampapír-hozamokhoz mért felára a hozamgörbe teljes szakaszán a negatív tartományba süllyedt, az alacsony finanszírozási költségek pedig érdemben támogatták az új kibocsátásokat. A jelzáloglevél-vásárlási programban mind az öt jelzálogbank részt vett, és összesen 218 milliárd forint névértékben bocsátott ki fix kamatozású jelzálogleveleket az első háromnegyed évben, érdemben növelve ezzel a hosszú lejáratú, stabil források arányát a jelzáloghitelek finanszírozásában. Az újonnan kibocsátott jelzáloglevél-sorozatok tőzsdére való bevezetésével a program tovább erősítette a Budapesti Értéktőzsde szerepét a hazai tőkepiacon.

A BANKRENDSZER DEVIZALIKVIDITÁS-KEZELÉSE

Az euro/forint devizacsere implikált forintkamatok – egynapostól egy éves futamidőig – a harmadik negyedévben az előző negyedévnél kissé magasabb, de továbbra is alacsony értékeket mutattak. A legrövidebb, legfeljebb egy hónapos futamidőknél az átlagos kamat 0-hoz közeli, negatív értékeket vett fel, (-4) – (-29) bázispontos átlagokkal. Egynapos (overnight és tomnext) futamidőn 1-1 kiugró érték volt megfigyelhető, melyek hó végéhez, illetve külföldi ünnepnaphoz kapcsolódtak. 3, 6 és 12 hónapos futamidőn az implikált átlagos swaphozamok rendre 20, 30 és 70 bázispontot tettek ki, hullámzó értékek mellett.

Az MNB-nek jelenleg nincs aktív, jegybanki eurolikviditást nyújtó euro/forint FX-swap-eszköze.

2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása

A PÉNZÜGYI KÖZVETÍTŐRENDSZER STABILITÁSA

A pénzügyi szektor legfontosabb jellemzői

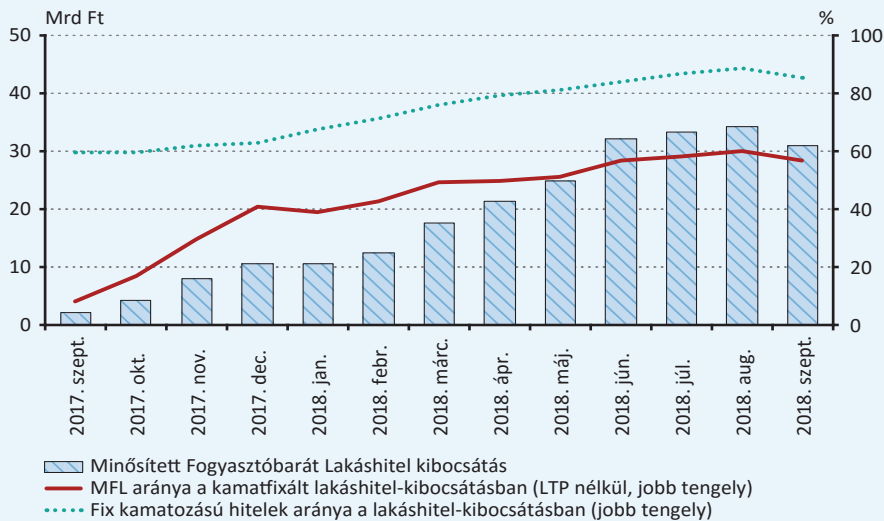
A hazai bankrendszer stabil, sokkellenálló-képessége mind a likviditási helyzet, mind a veszteségtűrő képesség szempontjából erősnek mondható. A nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő jövedelmezőség erősíti a bankok tőkehelyzetét, de a profit szerkezete a banki eredmény csökkenését vetíti előre. A bankrendszer mérlegfőösszegének növekedése, valamint a támogató gazdasági környezet elősegíti, hogy a bankok eredményessége szerves és fenntartható módon javuljon a hitelezés további bővülése révén, valamint a hatékonyság növekedésén keresztül.

2018 harmadik negyedévében tovább bővült a vállalati hitelezés, az elmúlt egy évben a vállalati hitelállomány a tranzakciók eredőjeként közel 900 milliárd forinttal emelkedett, ami 13,9 százalékos éves dinamikának felel meg. A kkv-szektor hitelállománya az előzetes adatok alapján szintén mintegy 14 százalékkal nőtt éves összevetésben. A negyedév során minden vállalati méretkategóriában enyhültek a hitelezési feltételek. A jegybank hitelezési felmérésében részt vevő bankok úgy vélik, hogy az elsősorban a kamatfelárak csökkenésében jelentkező lazítás főként a bankok közötti verseny fokozódásának és a kedvező gazdasági kilátásoknak tudható be. A vállalatok oldaláról jelentkező kereslet egyaránt erősödött a rövid és a hosszú futamidejű hitelek iránt. Bár a hitelezés volumene megfelelő a fenntartható gazdasági növekedés támogatása szempontjából, szerkezetében kamatkockázat azonosítható: alacsony a hosszú lejáratú, fix kamatozású kkv-hitelek részaránya. Ennek növelése érdekében az MNB 2019 elején elindítja az NHP fix konstrukciót, 1000 milliárd forintos keretösszeggel.

A hitelintézetek háztartási hitelállománya a harmadik negyedév során 145 milliárd forinttal emelkedett a hiteltranzakciók eredményeként, ami 5,1 százalékos éves növekedést eredményezett. A hitelállomány emelkedését az új hitelszerződések folyamatosan emelkedő volumene segíti: a teljes háztartási hitelfelvétel az elmúlt egy évben 27 százalékkal nőtt. A bővülés a lakáshitelek és a személyi kölcsönök szegmensében a legerőteljesebb, rendre 39 és 49 százalékos éves növekedési ütemmel. A Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel (MFL) termékek elterjedésével párhuzamosan (4. ábra) a folyósított lakáshitelek körében a legfeljebb egy évre fixált kamatozású hitelek aránya a negyedév egészében 13 százalékra csökkent. 2018. október 1-től kamatperiódus szerint differenciált jövedeleमारányos törlesztőrészlet szabályozás lépett érvénybe, ami várhatóan a hosszabb kamatperiódusra fixált termékek felé tereli a keresletet, ezzel csökkentve a háztartások mérlegében felhalmozódó kamatkockázatot (ugyanakkor a fennálló hitelállománynak mintegy 62 százaléka továbbra is változó kamatozású). A harmadik negyedévben folyósított fix kamatozású hitelek átlagos kamatfelára csökkent, így a változó kamatozású hitelek felára alatt alakult. Ebben a negyedévben a bankok nem enyhítettek sem a lakáscélú-, sem a fogyasztási célú hitelek feltételein, így elsősorban a kereslet bővülése vezeti a lakossági hitelpiacot. Ugyanakkor régiós összehasonlításban továbbra is alacsony a hitelállomány GDP-arányos szintje, így további tér mutatkozik a pénzügyi közvetítés mélyülésére.

4. ábra

A kibocsátott lakáshitelek megoszlása kamatfixálási periódus szerint és az MFL termékek aránya

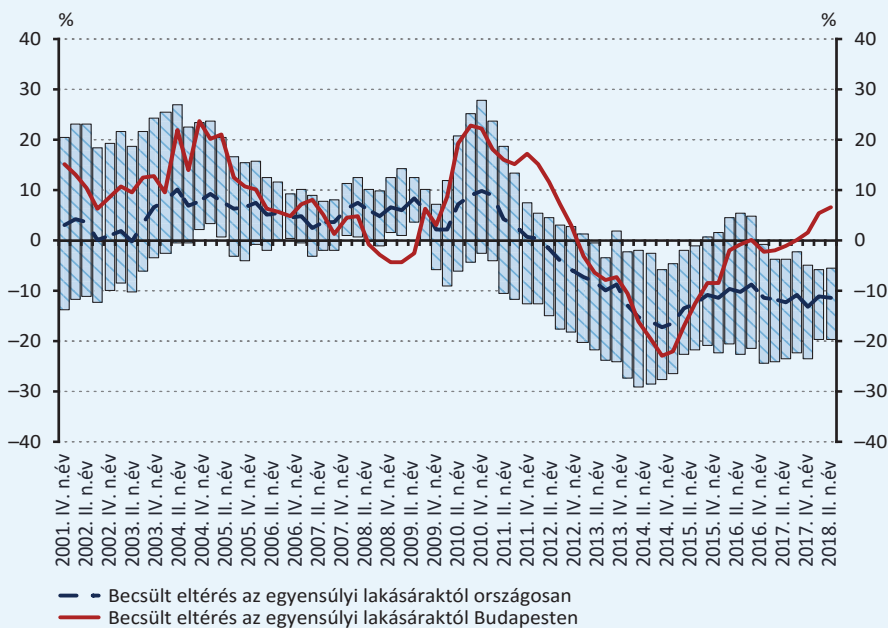
Megjegyzés: Az MFL-termékek aránya a 3 évnél hosszabb kamatperiódusú lakáshiteleken belüli részesedést mutatja.

Forrás: MNB.

A lakásárak emelkedése 2018 második negyedévében is folytatódott, az MNB lakásárindex szerint nominális alapon 16,2 százalékos éves lakásár-emelkedés következett be országos átlagban, amely gyorsabb dinamikát jelent a 2017 végi 14,6 százalékos növekedési ütemhez képest. A lakásárak emelkedése településtípus szerint szegmentált: a fővárosi árak 20 százalékkal nőttek az elmúlt egy évben, a városokban és a községekben pedig rendre 16 és 12 százalékos éves növekedés volt megfigyelhető 2018 második negyedévéig, így tovább nyílt az árokló Budapest és vidék között. A lakásárak a jelentős növekedés ellenére továbbra is a gazdasági fundamentumok által indokolt szint alatt tartózkodnak országosan, vagyis még nem beszélhetünk túlfűtöttségről (5. ábra). A fővárosban azonban a lakásárak már meghaladják a gazdasági fundamentumok által indokolt árszintet, ami azt jelzi, hogy megemelkedett a túlértékeltség kockázata, így a fővárosi ingatlanpiac fejleményeinek további szoros nyomon követése elengedhetetlen.

5. ábra

A lakásárak eltérése a fundamentumok által indokolt becslült szinttől országosan és Budapesten

Megjegyzés: Késsel az országos becslés bizonytalansági sávja.

Forrás: MNB.

A hazai bankrendszer javuló sokkellenálló képességének egyik meghatározó komponense a bankok portfólióminőségének folytatódó javulása. 2018 második negyedévében a nemteljesítő háztartási hitelek volumene a hitelintézeti szektorban tovább csökkent, így arányuk a március végi 9,2 százalékos szintről június végére 8,4 százalékra mérséklődött. A nemteljesítőnek besorolt háztartási hitelek teljes állománya a szektor mérlegében jelenleg 519 milliárd forintot tesz ki. A vizsgált időszak végén a vállalati nemteljesítő hitelek teljes aránya 6,3 százalékot tett ki, amely negyedéves összevetésben változatlan szintet jelent. A nemteljesítő vállalati hitelek teljes állománya jelenleg 440 milliárd forintot tesz ki. A 90 napnál rövidebb késedelemmel rendelkező, de nemteljesítő állományt tekintve enyhe növekedés történt, amely állomány 232 milliárd forintot tett ki az időszak végén. Enyhíti a kockázatokat ugyanakkor, hogy egyelőre nem látszik, hogy a hitelintézetek a fővárosban a magasabb kockázatvállalás melletti finanszírozás irányába mozdulnának el.

A hitelintézeti szektor éven belül kumulált adózott jövedelme 2018. június végén közel 300 milliárd forintot tett ki, ami mintegy 65 milliárd forinttal marad el az előző év azonos időszakában realizált eredménytől az egyedi adatszolgáltatás szerint, a 12 havi sajáttőke-arányos megtérülés pedig 15 százalékot ért el. Konszolidált adatok alapján az adózott eredmény 324 milliárd forintnak felelt meg, és szintén enyhe – mintegy 2,6 milliárd forintos – csökkenést mutat éves összevetésben. A főbb eredménytényezők közül érdemi pozitív változás csak a pénzügyi műveletek eredményében volt megfigyelhető, de enyhe javulás történt és a jutalék- és díjeredmény esetében az üzleti aktivitás élénkülésével. A legjelentősebb – mintegy 50 százalékos – csökkenés a nettó értékvesztés képzés eredményjavító hatásában játszódtott le, ami vélhetően a hosszú távon nem fenntartható visszaírások kifutását jelzi. Negatív irányba mozdultak el továbbá a működési költségek, a kamateredmény és az osztalékbevételek. A veszteséges intézmények száma 10-ről 4-re mérséklődött 2018 második negyedévében, ami rekordalacsonynak mondható.

A hitelintézeti szektor tőkeellátottsága továbbra is magas, a teljes konszolidált tőkemegfelelési mutató június végi 17,2 százalékos szintje azonban enyhe visszaesést jelent márciushoz képest a teljes kockázati kitettségerterek 4,2 százalékos növekedése következtében. A csökkenés ellenére a hitelintézetek mindegyike teljesíti a tőkefenntartási pufferrel együtt 2018-ban érvényes 9,875 százalékos minimum elvárását. A szektor magas szabad tőkepufferrel rendelkezik, amelynek azonban közel 70 százaléka továbbra is három három intézménynél koncentrálódik.

A JEGYBANK MAKROPRUDENCIÁLIS TEVÉKENYSÉGE

Az MNB makroprudenciális területe 2018 harmadik negyedévében is aktívan nyomon követte a háztartási hitelezés terén felmerülő kockázatok alakulását, illetve a makroprudenciális intézkedések ezek mérséklésére vonatkozó hatásosságát. Ezen belül kiemelt figyelmet szentelt a Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitel termékekkel kapcsolatos fejleményeknek. Az MNB az alacsonyabb kamatkockázattal nyújtott jelzáloghitelek elterjedését ösztönző egyéb lépései mellett 2018. október 1-jétől módosította a minősített termékekre vonatkozó pályázati kiírást. A változtatások eredményeképp a hitelintézetek megkezdhetik a 15 évre fixált kamatozású minősített hitelek forgalmazását. Ezzel párhuzamosan októbertől a bankok már nem kínálhatják eddigi, 3 éves kamatperiódusokban rögzített kamatozással rendelkező MFL konstrukcióikat.

Az MNB 2016 januárjától működteti a pénzügyi közvetítőrendszer hitelezési ciklusokon átívelő ellenálló képességének növelésére szolgáló anticiklikus tőkepuffer (Countercyclical Capital Buffer – CCyB) keretrendszerét. Mivel a ciklikus rendszerkockázatok szintjében és dinamikájában az előző negyedéves felülvizsgálathoz képest érdemi változás nem történt, az MNB 2018 harmadik negyedévében a 0 százalékos szint fenntartásáról döntött.

A PST által elfogadott módszertan alapján az MNB 2018-ban is elvégezte az egyéb rendszerszinten jelentős intézmények (Other Systemically Important Institutions – O-SII) körének éves felülvizsgálatát. A 2017 végi konszolidált mérlegadatokat figyelembevételével a rendszerszinten jelentősnek azonosított intézmények köre nem változott, továbbra is nyolc hazai bank bizonyult ilyennek. Ezen intézmények sokkellenálló képességének növelése érdekében az MNB a 2017. január 1-jén indult és 2020-ig tartó időszakban, lépcsőzetesen emelkedve 0,5-2 százalék közötti addicionális tőkepuffer tartását írta elő számukra.

Az MNB a FinTech innovációk biztonságos terjedésének szabályozói támogatására a régióban az elsők között létrehozott Innovation Hub (Pénzügyi Innovációs Platform) keretében 2018 harmadik negyedévének végéig tucatnyi kezdeményezés kapcsán dolgozott együtt pénzügyi intézményekkel és FinTech cégekkel. A 2018 márciusa óta működő MNB Innovation Hub-on keresztül a piaci szereplők iránymutatást kaphatnak a szabályozó hatóságtól arra vonatkozóan, hogy innovatív

megoldásaik milyen módon alkalmazhatók a jelenlegi szabályozói keretrendszerben. A digitális pénzügyi fejlesztések ösztönzésének további támogatása érdekében az MNB érintett szakterületei megkezdtek egy Innovációs Pénzügyi Teszt-környezet (Regulatory Sandbox) kialakítását is, amelynek keretében az intézmények tesztelni tudnák innovatív megoldásaikat korlátozott számú valós ügyfél részvételével, meghatározott ideig, időlegesen felmentést kapva egyes szabályozói előírások teljesítése alól. A digitális megoldásokkal kapcsolatos tapasztalatcsere és a nemzetközi gyakorlatok minél mélyebb megismerése céljából az MNB több külföldi hatósággal is megkezdte az erre vonatkozó együttműködést.

A jegybank szakértői 2018 harmadik negyedében is figyelemmel kísérték a pénzügyi közvetítőrendszert érintő rendszerkockázati értékeléseket, nemzetközi szabályozási folyamatokat, és részt vettek a különböző európai intézmények makroprudenciális politikával foglalkozó munkacsoportjaiban.

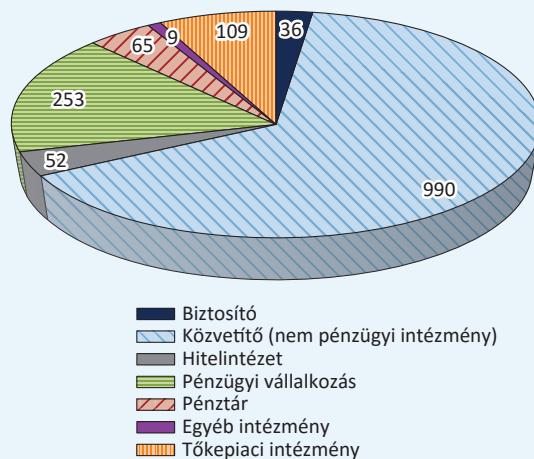

3. Az MNB felügyeleti tevékenysége

A Magyar Nemzeti Bank 2018. szeptember 30-ai adata alapján összesen 1514 intézmény prudenciális felügyeletét látja el, amelyek típus szerinti megoszlását a 6. ábra szemlélteti. A felügyelt intézmények száma a félév végi adatokhoz mérten érdemben nem változott. Az év három negyedét tekintve összesen 97 prudenciális, 19 piacfelügyeleti és 3 kibocsátói felügyeléssel kapcsolatos vizsgálat, továbbá 15 felügyeleti ellenőrzés indult, illetve 99 prudenciális, 19 piacfelügyeleti és 2 kibocsátói felügyeléssel kapcsolatos vizsgálat továbbá 15 felügyeleti ellenőrzés lezárása történt meg. Az MNB a harmadik negyedév végéig összesen 1330 prudenciális engedélyező és jogérvényesítő döntést adott ki, a piacfelügyeleti, valamint a kibocsátói felügyelési és engedélyezési területen összesen 595 hatósági döntés született. Az intézkedések során 694 millió forint prudenciális intézményi bírság, illetve 336,5 millió forint piacfelügyeleti és felügyeleti bírság kiszabására került sor.

6. ábra
A felügyelt intézmények típus szerinti megoszlása

(2018.09.30-án, db)

Forrás: MNB

Az MNB a **pénzpiaci szektorban** a harmadik negyedévben 22, az év első három negyedét tekintve összesen 67 ellenőrzést zárt le, az eljárásokhoz kapcsolódóan realizált bírságok összege 471,5 millió forint volt.

A **hitelintézetek körében** feltárt jogsértések közül bírság kiszabására különösen a belső kontrollrendszerekre, a belső irányításra, az adóssághék szabályokra, az adatszolgáltatásokra, a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozás megelőzésére és megakadályozására, valamint az informatikai biztonságra vonatkozó jogszabályi előírások, továbbá a korábbi határozatokban foglalt intézkedések nem teljesítése miatt került sor.

Az MNB továbbra is kiemelt szigorral lép fel az elemzési és felügyeleti tevékenységének alapjául szolgáló adatszolgáltatások hibáival szemben. A témát érintően lezárt vizsgálatok az adatszolgáltatási rendszert és belső szabályozási gyakorlatot, valamint szavatoló tőke és kockázati tőkekövetelmény számítását érintő hiányosságokat tártak fel, amelyekkel összefüggésben – a negyedév során kiszabott 4,6 millió forintos bírsággal együtt – az idei évben kiszabott szankció értéke már meghaladta a 80 millió forintot. A harmadik negyedévben további négy ellenőrzési eljárás indult az adatszolgáltatás ellenőrzése céljából.

Az MNB összesen 56 millió forint – JTM és HFM¹ limit sértések miatti – bírság kiszabásával zárta le az adósságfék szabályok, a jövedelemarányos törlesztőrészlet és a hitelfedezeti arány betartásának ellenőrzésére még 2017 végén indított hét célvizsgálatát. A tapasztalatok szerint az érintett hitelintézetek nem megfelelően vizsgálták és dokumentálták az ügyfelek jövedelmi és hiteltörlesztési adatait, több esetben a jogszabályban nem szereplő felmentés adásával próbálták elkerülni a JTM számítási kötelezettséget, továbbá nem működtettek megfelelő ellenőrzési rendszert a hitelezési folyamataikban.

Az MNB 2018. évi vizsgálataiban a felépülő kockázatok időben történő és előretekintő azonosítása érdekében kiemelt figyelmet fordított a hitelintézetek üzleti modell elemzésére. Az elemzések fókuszában a hitelintézetek eredménytermelő képességének megítélése, valamint az eredményes működés hosszú távú fenntartása érdekében hozott intézkedések és az ezekben rejlő kockázatok feltárása állt. A felügyeleti módszertan megújítása keretében az elemzések 2018-ra kiegészültek az EBA módszertanát alapul vevő, azonban a hazai makrogazdasági és piaci kondíciókat pontosabban tükröző felügyeleti stressz tesztek elvégzésével. A stressz tesztek eredményei alapján az MNB a korábrinál pontosabb képet kaphat a hazai hitelintézetek jövedelmezőségi és tőke megfelelési kockázatairól, valamint meghatározhatóvá válik a felügyeleti tőkeajánlás (Pillar 2 Capital Guidance) mértéke is.

A folyamatos felügyelés keretében az EBA SREP² keretrendszerével összhangban – a következő 12 hónapra vonatkozó – átfogó életképességi score került meghatározásra és bemutatásra 22 hitelintézet részére a rendszeres, éves felsővezetői SREP megbeszélések során. Az összesített SREP score tartalmazza az intézmények üzleti modell, belső irányítási és kontrollrendszer, valamint a tőkét és likviditást fenyegető kockázatok részletes értékelését, valamint a fejlesztendő területeket, illetve a 2018-as felügyeleti prioritásokat és felügyelési tervet.

A III. negyedév végéig az MNB sikeresen lefolytatta az összes külföldi anyabankkal rendelkező komplex bank tőkekövetelmény vizsgálatát és felügyeleti stressztesztjét. Új módszertan szerint történt annak vizsgálata, hogy egy felügyelet által meghatározott stresszpálya mentén szükséges-e olyan tőkeajánlás kiadása, ami biztosítja a bankok tőke megfelelését még egy enyhébb gazdasági visszaesés idején is. Valamennyi érintett bank esetén sikerült megállapítani azt a biztonságos tőkekövetelmény szintet és tőkeajánlást, ami a pénzügyi stabilitást biztosítja 2019-re.

A **pénzügyi vállalkozások** körében a beszámoló időszakában továbbra is a lejárt követelések vásárlása, illetve kezelése volt fókuszban, ennek szellemében a jegybank további 4 pénzügyi vállalkozás felé vizsgálat keretében jelezte, hogy mely – már a vizsgálat ideje alatt orvosolt – gyakorlataikat tartja aggályosnak. Az érintett intézmények terhére mindösszesen 400 ezer forint bírság kiszabására került sor, továbbá a prevenció érdekében a vizsgálatok tapasztalatai is beépítésre kerülnek az új követeléskezelési ajánlásba.

A **pénzpiaci közvetítők** körében a III. negyedévben zárult egyik célvizsgálat során az MNB 30 millió forint bírság megfizetésére és a jogsértések megszüntetésére kötelezte a pénzpiaci független közvetítőként működő társaságot többek között nyilvántartási, panaszkezelési és adatszolgáltatási hiányosságok miatt. A társaság az ügyféltájékoztatói, igényfelmérési és iratmegőrzési kötelezettségét is több esetben megsértette, továbbá egyes pénzügyi termékeknél hosszabb ideig csupán egy intézmény ajánlatait közvetítette ügyfeleinek. A társaság nevében közvetítést végző több személy nem felelt meg a tevékenység végzéséhez szükséges szakmai és személyi feltételeknek sem. Az MNB az elmúlt években jelentősen erősítette a pénzügyi piacokon a szolgáltatók mellett a közvetítők felügyelését is, ennek szellemében a III. negyedévben 23 független pénzpiaci közvetítő tevékenységi engedélyét vonta vissza, mivel azok többszöri felhívás ellenére sem teljesítették – a piac biztonságos működését szolgáló alapfeltételnek minősülő – rendszeres adatszolgáltatási kötelezettségüket. Az adatszolgáltatási kötelezettséget mulasztó közvetítők terhére összesen 2,3 millió forint felügyeleti bírság kiszabása történt meg.

A **pénzpiaci szektor engedélyezési eljárásait** tekintve kiemelendő az OTP Pénztárszolgáltató pénzforgalmi intézményként történő engedélyezése. A kérelmet a Széchenyi Pihenő Kártya kibocsátásának és felhasználásának szabályairól szóló 76/2018. (IV.20.) Korm. rendeletnek való megfelelés érdekében terjesztette elő az intézmény, amelynek rendelkezései elő-

¹ A jövedelemarányos törlesztőrészlet és a hitelfedezeti arányok szabályozásáról 32/2014. (IX. 10.) MNB rendelet szerinti jövedelemarányos törlesztőrészlet mutató, illetve hitelfedezeti mutató.

² Supervisory Review and Evaluation Process: A felügyeleti felülvizsgálati folyamat a nemzetközi és hazai szabályozás értelmében az intézmények üzleti modelljének, vállalatirányításának, kockázati profiljának, tőke- és likviditási helyzetének a felügyeleti hatóság részéről megvalósuló ellenőrzését és értékelését jelenti.

írják, hogy a SZÉP-kártya kibocsátására kizárólag pénzforgalmi szolgáltató jogosult. A III. negyedévben továbbra is jelentős számú befolyásoló részesedésszerzésre irányuló eljárás indult. Az MNB kiadott egy új ajánlást a kézizálog fedezete mellett nyújtott pénzkölcsönnyújtási ügyletekről, amely jelentősen befolyásolja az ezzel az üzletággal foglalkozó intézmények gyakorlatát. Az ajánlás vonatkozik mind a közvetlenül zálogkölcsönzéssel foglalkozó intézményekre, mind pedig a közvetítő révén eljáró szolgáltatókra és hatálya immár nemcsak a hitelintézetekre, hanem a pénzügyi vállalkozásokra is kiterjed.

A **biztosítók** esetében a tárgyidőszakban egy új vizsgálat indult és szintén egy eljárás zárult, míg 2018 első három negyedévében 10 új vizsgálat indult, továbbá 9 vizsgálat zárult, amelyek következményeként 265,5 millió forint bírságot szabott ki az MNB.

A tárgyidőszakban lezárt vizsgálatok során a jegybank hiányosságot azonosított az intézmények belső kontrollrendszerének megfelelőségével, a vizsgált termékek szerződéses feltételeivel, a nyugdíjbiztosítási termékekhez kapcsolódó TKM³ számítással, illetve ügyféltájékoztatási gyakorlattal, a befektetési terület szabályozottságával, a Szolvencia II-es adatszolgáltatások megfelelőségével, továbbá egyes termékek állománykezelési gyakorlatával kapcsolatban. Az MNB a hazai biztosítási piac egyik jelentős szereplőjénél lefolytatott átfogó vizsgálata kapcsán összesen 126 millió forint (75 millió forint felügyeleti, 50 millió forint fogyasztóvédelmi és 1 millió forint személyi) bírságot szabott ki. A szankció alapját a biztosító belső kontrollrendszerét, kiszervezési tevékenységét, közvetítői nyilvántartását, kötelező gépjármű felelősségbiztosítási állománykezelését, IT-biztonságát, illetve – több üzletágban – az ügyfélszerződésai tartalmi elemeit érintő jogsértések képezték. Az intézménynél a jegybank személyi felelősséget is megállapított egy, a biztosító belső kontrollrendszere működésével érintett ügynek – az MNB részére megtévesztő adatszolgáltatást is megvalósító – kezeléséhez kapcsolódóan. A feltárt hiányosságok alapvetően nem érintették a biztosító megbízható működését.

Az eljárásokban továbbra is kiemelt jelentőséget kapott a biztosítók üzleti modell elemzése, amely során a jegybank átfogó képet kaphat az intézmények hosszú távú profitábilis működését veszélyeztető kockázatokról. Prioritás volt továbbá a befektetési tevékenység vizsgálata, valamint a Szolvencia II-re vonatkozó előírások megfelelő alkalmazásának ellenőrzése is.

Sikeresen lezárult a hazai biztosítási szektor Szolvencia II (S2) átállása, miután a biztosítók 2018-ban immár második alkalommal teljesítették az S2 szerinti éves adatszolgáltatást. Az érintett 25 biztosító határidőre megküldte a szükséges adatokat az MNB részére, azaz az XBRL⁴ alapú adatszolgáltatás EIOPA⁵ általi technikai támogatásának megszűnése nem okozott problémát a szektornak. A 2017. évre vonatkozó adatszolgáltatás alapján a biztosítási szektor tőkehelyzete továbbra is stabil.

A harmadik negyedévben 6 **biztosításközvetítőnél** indított az MNB célvizsgálatot, hogy áttekintést kapjon a közvetítők működésében megjelenő kockázatokról, és megvizsgálja a biztosításközvetítői tevékenységre vonatkozó jogszabályi előírások betartását.

A **pénztári szektorban** a beszámoló időszakában 5 vizsgálat indult és 6 eljárás zárult le, míg az év egészét tekintve a III. negyedév végéig összesen 14 vizsgálat kezdődött meg és 12 vizsgálat zárult. A vizsgálatok során kiemelt figyelem irányult a belső kontrollrendszerek hatékonyságára, az üzleti modell megalapozottságára, a befektetési döntések meghozatalának folyamatára és a vagyonkezelők beszámoltatására, valamint a tagok részére nyújtott kifizetések szabályszerűségére. A lezárt 11 átfogó és 1 utóvizsgálat összesen 10,6 millió forint felügyeleti bírság kiszabását vonta maga után, egy csekély taglétszámmal működő egészségpénztár esetében a feltárt súlyos jogszabálysértések miatt az MNB visszavonta a tevékenységi engedélyt és kezdeményezte a felszámolást. A feltárt jogsértések közül bírság kiszabására az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárak esetében elsősorban az ellenőrző bizottság működésére, az alapszabályra, az elhunyt tagok megtakarításainak kezelésére, valamint a pénztárak informatikai rendszereire vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt került sor.

A beszámoló időszakában egy újonnan alapított önkéntes nyugdíjpénztár fordult az MNB-hez tevékenységi engedély iránti kérelem kiadása iránt. A tárgyidőszakban egy pénztár döntött a beadvásról, illetve egy hosszabb folyamat eredményeként

³ A teljes költségmutató számításáról és közzétételéről szóló 55/2015. (XII. 22.) MNB rendelet szerinti teljes költségmutató.

⁴ eXtensible Business Reporting Language – az EIOPA által meghatározott egységes adatszolgáltatás elvárt formátuma.

⁵ European Insurance and Occupational Pensions Authority – Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság

három kisméretű intézmény végelszámolása zárult le, ez utóbbi pénztárak tevékenységi engedélye visszavonásra került. Felügyelés keretében az MNB egy önsegélyező pénztár esetében szankciós jelleggel visszavonta a tevékenységi engedélyt és kezdeményezte a felszámolást, mivel a pénztár huzamosabb ideig fennálló jogsértő állapot mellett több ponton nem felelt meg a jogszabályi feltételeknek, és az intézmény piacról történő kivezetésének más lehetséges módjai (beolvadás, végelszámolás) sem kínáltak megfelelő megoldást.

A **tőkepiacon** a III. negyedévben az MNB összesen 8 prudenciális vizsgálatot indított, amelyek közül 4 befektetési alapkezelőt, 2 kockázati tőkealap-kezelőt és 2 befektetési szolgáltatót érintett. A harmadik negyedévben lezárt 6 vizsgálatból 3 befektetési alapkezelőhöz, 2 kockázati tőkealapkezelőhöz és 1 befektetési szolgáltatóhoz fűződik. Ennek megfelelően az év első három negyedévében az indított tőkepiaci prudenciális vizsgálatok száma összesen 25, míg a lezárt vizsgálatok száma összesen 19 volt.

A jegybank továbbra is elsődleges és kiemelt prioritásként kezeli az ügyfelek tulajdonát képező értékpapírok és ügyfélkövetelések biztosítottságának, valamint a megbízási tulajdonú eszközök kezeléséhez kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelés ellenőrzését. Ennek keretében az MNB a befektetési szolgáltatóknál elhelyezett ügyfélkövetelések meglétének és védelmének rendszeres és tételes vizsgálata során ellenőrzi az intézmények által használt üzleti szempontból kritikus rendszereket, az alkalmazott eljárásokat, valamint a kapcsolódó kontroll-tevékenységet is az esetleges visszaélésre irányuló cselekmények azonosítása céljából. Az ellenőrzési eljárások során továbbra is kiemelt hangsúlyt kapott az ún. white-label szerződésekkel összefüggő és az esetlegesen közvetlen szerződéssel alá nem támasztott letétkezelői kapcsolatok vizsgálata. A befektetési szolgáltatók vonatkozásában a harmadik negyedévben is kiemelt fókusz volt a 2018. január 3-tól alkalmazandó MIFID II irányelv alapján implementált egyes előírások és a MiFIR rendelet követelményeinek – ideértve az új szervezeti követelményeket, az új típusú ügyletjelentési és közzétételi kötelezettséget, az ügyfél-tájékoztatást, a harmadik felek által nyújtott ösztönzők szabályait, a javadalmazást, a releváns személyek ügyletkötéseinek nyilvántartását, a befektetési tanácsadást – történő megfelelés ellenőrzése. További kiemelendő szabályozói szigorítás volt az Európai Értékpapír-hatóság által 2018. június 1-jén a rendkívül magas kockázattal bíró CFD („contract-for-difference”) származtatott pénzügyi termékek lakossági ügyfelek részére történő értékesítési feltételeinek szigorítása kapcsán hozott EU szintű termékintervenciós döntése, amely előírásokhoz az MNB prudenciális ellenőrzése igazodott. A befektetési alapkezelők vonatkozásában a felügyelet továbbra is nagy hangsúlyt fektet az ingatlanalapok működésével kapcsolatos kockázatokra, az ingatlanalapok ellenőrzésére, továbbá a befektetési döntéshozatal, a befektetési döntések végrehajtása, a kockázatkezelés és a likviditáskezelés, valamint a belső védelmi vonalak vizsgálatára.

Az MNB a III. negyedévben összesen 24,5 millió forint bírságot szabott ki az egyik alacsony piaci részesedéssel bíró befektetési alapkezelőre a társaság működését és az általa kezelt befektetési alapokat érintő jogsértő eljárások miatt. A bírságösszeget az egyes szabálysértések súlya, kockázata és részben ismétlődő jellege alapozta meg. A felügyelet hiányosságokat tárt fel az intézménynél – többek között – a befektetési döntések meghozatalát, a kezelt befektetési alapok egyes tranzakcióit, valamint a befektetési alapok kezelési szabályzatában foglaltak betartását érintően is.

Az új piaci szereplőket tekintve a harmadik negyedévben egy új befektetési alapkezelő kezdte meg működését a hazai tőkepiacon. A tőkepiaci engedélyezési területen a korábbi időszakhoz hasonlóan változatlanul nagy számban vannak folyamatban a befektetési alapkezelők tevékenységével kapcsolatos kérelmek (új alapkezelők piacra lépése, illetve tevékenységi kör módosítások). A korábbi időszakokhoz mérten jelentősebb számban vett nyilvántartásba az MNB nem üzletszerű bizalmi vagyongazdálkodókat.

Az év III. negyedévének végéig összesen 19 **piacfelügyeleti eljárást** zárt le az MNB, amely következtében több, mint 302 millió forint piacfelügyeleti bírságot és 34 millió forint felügyeleti bírságot szabott ki. A befejezett vizsgálatok közül kiemelendő annak a jogosulatlan tevékenységnek a feltárása, amely – főként idős, nyugdíjas személyeket megcélzó – (élet) járadékszolgáltatás nyújtására irányult, valamint 3, nagyobb média-visszhangot kapott ügy, amelyekben jelentős összegű bírságot rótt ki az MNB visszafizetendő pénzeszközök jogosulatlan gyűjtése miatt. Szeptember végéig 19 piacfelügyeleti eljárás indult, amelyből 4 bennfentes kereskedelem, 5 piaci manipuláció kivizsgálása céljából, 1 a „short selling”-re vonatkozó szabályok megsértésének gyanúja miatt és 9 jogosulatlan tevékenység végzésének gyanújával.

Az első három negyedévben a **nyilvános kibocsátók** tekintetében lezárásra került 2 IFRS⁶ célvizsgálat, továbbá 3 új célvizsgálat indult. Lezárult a 2017. évi éves beszámolók elkészítésére vonatkozó előírásoknak való megfelelés ellenőrzése. A 2017-es üzleti évről készült beszámolók áttekintése után 3 kibocsátó értékpapírai esetében a tőzsdei forgalmazás felfüggesztésére és bírság kiszabására került sor (éves beszámolót határidőben történő közzétételének elmulasztása), illetve további 1 kibocsátó részére került bírság kiszabásra, mivel éves beszámolójának közzétételét elmulasztotta (tőzsdei kereskedésének felfüggesztése már korábbi intézkedés eredményeként folyamatban volt). A 2018. évi féléves beszámolókat minden kibocsátó időben közzétette a szabályoknak megfelelően, kivéve 1 társaságot, amely azonban az MNB erre vonatkozó jelzésére korrigált és konszolidált beszámolót publikált. Az idei évben a kibocsátók eddig 13 alkalommal részesültek felügyeleti bírság kirovása mellett figyelmeztetésben a hóvégi jelentés elmaradása, illetve határidőn túl történő közzététele miatt.

A tőkepiaci **kibocsátók engedélyezésével** kapcsolatban a beszámolási időszakban 129, míg a harmadik negyedév végéig összesen 436 határozat került kiadmányozásra. A harmadik negyedévben az értékpapír kibocsátást érintően engedélyezésre került hat kötvény-, illetve jelzáloglevél kibocsátási programhoz készült alaptájékoztató közzététele. A részvénykibocsátók tekintetében három BÉT-en jegyzett kibocsátó tőkeemelése során forgalomba hozott részvények tőzsdei bevezetéséhez kapcsolódó kibocsátási tájékoztató közzétételét engedélyezte az MNB, továbbá egy tőzsdei kibocsátó részvényeit érintő vételi ajánlat került jóváhagyásra. Tárgyidőszakban huszonnégy befektetési alap került nyilvántartásba vételre, valamint tíz alapot törölt az MNB a nyilvántartásából.

Az idei évben összesen 8 – a felügyelt tőkepiaci intézmények előzetes értesítése nélkül elvégzett szűk körű, kifejezetten kockázatokat szintetizáló és azok felépülését megakadályozó – **operatív ellenőrzés** indult és 8 vizsgálat zárult le. A vizsgálatok fókuszra egyrészt az adatszolgáltatásokban tapasztalt egyes ellentmondások kapcsán a problémák feltárása, így annak tisztázása, hogy adatszolgáltatási hiba vagy komolyabb jogszabálysértés áll-e a háttérben, másrészt pedig a folyamatos felügyelés során feltárt gyanúk további ellenőrzése volt. Egy befektetési szolgáltató esetében – illetékesség okán – a külföldi felügyelet részére jelzésre kerültek a feltárt hiányosságok. A belső védelmi vonalak témavizsgálatának kapcsán két intézmény esetében került megállapításra piaci visszaélések szűrésére alkalmazott kontrollrendszerben felmerülő hiányosság, illetve egyes intézményeknél adatminőségi és fedezettségi problémák is felmerültek, továbbá egy befektetési szolgáltató esetében az ellenőrzés során feltártak okán további eljárások lefolytatása vált szükségessé.

Az MNB engedélyezési és felügyeleti tevékenységének továbbra is egyik fókuszpontjaként szerepelnek a pénzmosás és a terrorizmus-finanszírozás megelőzésével kapcsolatos vizsgálatok, valamint egyéb hatósági feladatok. A vonatkozó új szabályozók rendelkezései alapján a pénzügyi szolgáltatók kötelesek belső kockázatértékelést készíteni a pénzmosással és a terrorizmus-finanszírozással kapcsolatos kockázataik számbavételéhez, amely meglétét és helyénvalóságát az MNB felügyeleti vizsgálatai során fokozottan ellenőrzi.

⁶ International Financial Reporting Standards – Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok

4. Az MNB fogyasztóvédelmi tevékenysége

Az év harmadik negyedében végzett folyamatos fogyasztóvédelmi felügyelési tevékenysége keretében a jegybank összesen 22 fogyasztóvédelmi figyelmeztetést küldött a felügyelt intézmények részére a jogkövető magatartás biztosítása érdekében. A jegybank fogyasztói kérelemre 68 vizsgálatot indított és összesen 60 fogyasztóvédelmi vizsgálatot zárt le, amelyekkel összefüggésben összesen 48 millió forint fogyasztóvédelmi bírságot szabott ki. Az év első három negyedét tekintve a lezárt eljárások száma 173, a kapcsolódó bírság összege meghaladja a 145 millió forintot.

A Minősített Fogyasztóbarát Lakáshitelek (MFL) állománya folyamatosan növekedve szeptember végére elérte a 245 milliárd forintot. A III. negyedévben folyósított több mint 8 ezer MFL hitel többségét használt lakás és ház vásárlására vette igénybe a lakosság. Az MNB rendszeres ellenőrzései során továbbra is kiemelt figyelemmel követi az MFL termékek pályázati feltételeknek való megfelelését és hiányosság észlelése esetén intézkedik azok megszüntetése érdekében.

A jegybank 16 pénzügyi intézménynél témavizsgálatot végzett a tisztességes hitelezési („fair” banki) gyakorlatok ellenőrzésére. A vizsgálatok – kisebb súlyú jogszabálysértést feltárva – eddig 15 intézmény esetében 12 millió forint fogyasztóvédelmi bírság kiszabásával zárultak. Az MNB a teljes hitelíj mutató (THM) és a reprezentatív példa feltüntetésére vonatkozó kötelezettségek elmulasztása következtében 4 intézmény esetében összesen 14 millió forint fogyasztóvédelmi bírságot szabott ki.

A vizsgálatok és elemzések során a PRIIPs⁷ rendelet, valamint az IDD⁸ irányelv előírásai érvényesülésén túlmenően többek között a fogyasztók tájékoztatása volt fókuszban, ennek eredményeként öt Unit-linked terméket érintően az értékesítés felfüggesztéséről szóló intézkedést foganatosított a jegybank egy határon átnyúló tevékenységet folytató intézménnyel szemben.

Az MNB ügyfélszolgálatához a harmadik negyedévben 6632, az első három negyedévben összesen 20400 ügyfélszolgálati megkeresés és kérelem érkezett. Az ügyfélszolgálati tapasztalatok alapján a megkeresések és kérelmek szektor szerinti megoszlása szinte változatlan a megelőző negyedévekhez képest, így az ügyféljelzések legnagyobb arányban a pénzügyi piacot (54 %), valamint a biztosítási piacot (22 %) érintették. Az ügyfélszolgálat a negyedévben 4077, az első három negyedév során összesen 12309 telefonos megkeresést fogadott, míg személyesen a tárgyidőszakban 621 alkalommal, az év eddig eltelt időszakában pedig 2028 alkalommal keresték fel az MNB ügyfélszolgálati irodáját. A pénzügyi fogyasztóvédelmi kérelmek száma a negyedévben 553, az első három negyedév során összesen 1823 volt. E-mailben a tárgyidőszakban 1381, az idei évben összesen pedig 4240 megkeresés érkezett az MNB ügyfélszolgálatához.

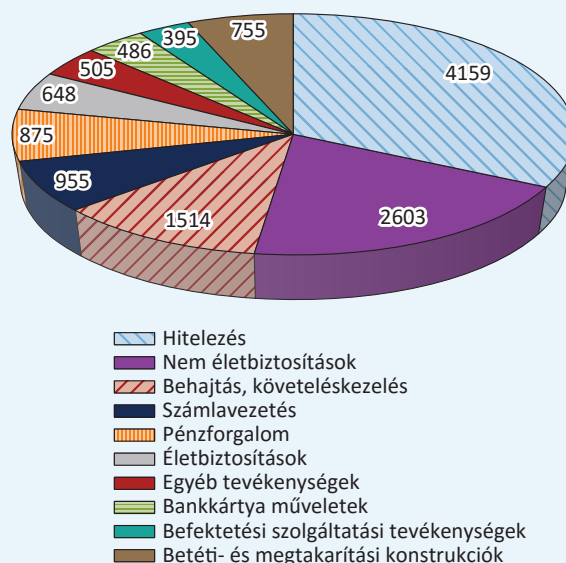
⁷ Packaged Retail and Insurance-based Investment Products – Az Európai Parlament és a Tanács 1286/2014/EU rendelete a lakossági befektetési csomagtermékekkel, illetve biztosítási alapú befektetési termékekkel kapcsolatos kiemelt információkat tartalmazó dokumentumokról.

⁸ Insurance Distribution Directive – az Európai Parlament és a Tanács biztosítási értékesítéséről szóló 2016/97/EU számú irányelve.

7. ábra**Kérelmek és ügyfélszolgálati megkeresések főbb szolgáltatás típus szerinti megoszlása**

(2018. I-III. negyedév, db)

Forrás: MNB

Az MNB a lakosság pénzügyi tudatosságának és pénzügyi kultúrájának fejlesztése érdekében Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Irodahálózatot működtet az ország valamennyi megyeszékhelyén. A hálózat tanácsadói a III. negyedévben összesen 5243 ügyfélmegkeresést kezeltek, míg az idei év egészét tekintve a megkeresések száma már megközelíti a 17 ezret. A szakemberek a nagyvárosokon túl az adott megyékben, kihelyezett tanácsadás keretében is rendszeresen nyújtanak ingyenes szakértői segítséget, valamint pénzügyi előadásokat is tartanak a fogyasztók részére. Az irodahálózat tagjai a tárgyidőszakban 69 alkalommal szerveztek kitelepülést, amelyen 441 fogyasztó vett részt.

A Civil Háló Támogatási Program keretében benyújtott pályázatok elbírálását követően a III. negyedévben három szervezet valósított meg pénzügyi kultúra fejlesztését támogató projektet. Szintén három civil szervezet vett részt az MNB által pozitívan elbírált egyedi támogatási kérelemnek köszönhetően pénzügyi tudatosság növelését célzó programban.

A pénzügyi témákat feldolgozó Pénzügyi Navigátor kommunikációs eszközök új arculatot kaptak, így megváltozott a különböző kiadványok, videók és tájékoztató anyagok megjelenése is. Az augusztusi és szeptemberi kampányok már az új grafikai elemeket tartalmazó arculattal jelentek meg. A felsőoktatási intézményekben tanulmányaikat kezdő diákokat célzó kampány az első pénzügyi döntésekhez kapcsolódó körültekintő választás és döntés jelentőségét hangsúlyozta. A kampányüzenetek népszerű weboldalakon, hírportálokon és a közösségi médiában, továbbá a Pénzügyi Navigátor partnerekkel kötött együttműködési megállapodások révén vezető áruházláncok egységeiben – így a III. negyedévben aláírt megállapodásnak köszönhetően már az Auchan Magyarország üzleteiben is –, belső kommunikációs csatornáin, valamint a postafiókokban jelentek meg.

Az új arculati elemeket a harmadik negyedévben élesedő Pénzügyi Navigátor mobil és a megújuló webalkalmazások (Pénzügyi Navigátor mobil applikáció, Háztartási költségvetés kalkulátor, Hitelkalkulátor, Betétkalkulátor, Hitelválasztó, Betétválasztó) is tükrözik.

5. Szanálás

Az MNB mint szanálási hatóság 2018. III. negyedévében a szanálási tervek elkészítése, illetve folyamatos felülvizsgálata érdekében szanálhatóság értékelésére irányuló eljárást indított több intézménynél. A szanálhatóság értékelésének része annak vizsgálata is, hogy egy jövőbeni válsághelyzet esetén vannak-e jelentős akadályai az adott intézménynél vagy csoportnál követendő válságkezelési stratégiának (felszámolás vagy szanálás). Az értékelés részeként helyszíni ellenőrzésre is sor került.

Az MNB a magyarországi székhelyű intézmények, illetve intézménycsoportok szanálási tervezési feladatai mellett a külföldi bankcsoportok magyarországi leánybankjai tekintetében is részt vesz a csoportszintű szanálási tervezésben és a konszolidált szintű, szavatoló tőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmény (MREL-követelmény) meghatározásában. Emellett folyamatosan figyelemmel kíséri az Európai Unióban működő más szanálási kollégiumok munkáját és a nemzetközi trendeket.

A negyedév során az MNB folytatta a szanálási funkció ellátását segítő módszertanok fejlesztését (MREL-követelmény számítása, kritikus funkciók azonosítása) is. Az MREL-követelmény előírásáról kezdeményezett piaci konzultáció lezárult, sor került a konzultáció keretében érkezett visszajelzések kiértékelésére. Mindkét módszertan véglegesítése a közeljövőben várható.

A szanálási törvény rendelkezései alapján az MNB gyakorolja a tulajdonosi jogokat a szanálási vagyongazdálkodási feladatokat ellátó MSZVK Zrt. felett, amely az MKB Bank 2015. évi szanálása során átvett, döntően nem teljesítő kereskedelmi ingatlanhitelezésből származó követelés, illetve ingatlanállomány sikeres vagyongazdálkodásának eredményeként a Szanálási Alaptól 2015-ben felvett kölcsönét az eredeti, 2025-ös lejárat helyett a negyedév során teljes egészében visszafizette.

A törvény felhatalmazása alapján az MNB képviselői továbbra is részt vesznek a Szanálási Alap és az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) igazgatótanácsainak munkájában. Európai uniós iránymutatások alapján az OBA belső folyamatainak meghatározott részét az idei évben is tesztelni szükséges. Az MNB jelentős szakmai hozzájárulást nyújtott a stresszteszt forgatókönyvének elkészítéséhez.

Az MNB a szanálási szakmapolitika nemzetközi alakításából is aktívan kiveszi a részét. Az Európai Bankhatóság (European Banking Authority - EBA) szanálási tervezéssel foglalkozó, a negyedév során felállított munkacsoportjának (Subgroup on Resolution Planning Preparedness - SGRPP) elnöki feladatait látja el. A szanálás végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket tárgyaló munkacsoportokban (Subgroup on Resolution Execution – SGRE, Working Group on Operational Aspects of Valuation) elsősorban a hitelezői feltőkésítés szanálási eszköz alkalmazását elősegítő egységes gyakorlat kialakításában, illetve a szanálási értékeléseket végző független értékelőkre vonatkozó iránymutatások elkészítésében vállal szerepet.

6. Devizatartalékok

2018 harmadik negyedévének végén az MNB hivatalos devizatartalékainak nagysága 23,7 milliárd euró volt, ami 334,2 millió euró csökkenést jelent a 2018. június végi 24,1 milliárd eurós értékhez képest, de a devizatartalék szintje továbbra is érdemben meghaladta a befektetők által elvárt szintet.

A devizatartalékok alakulását elsősorban az alábbi tételek befolyásolták az elmúlt negyedév során.

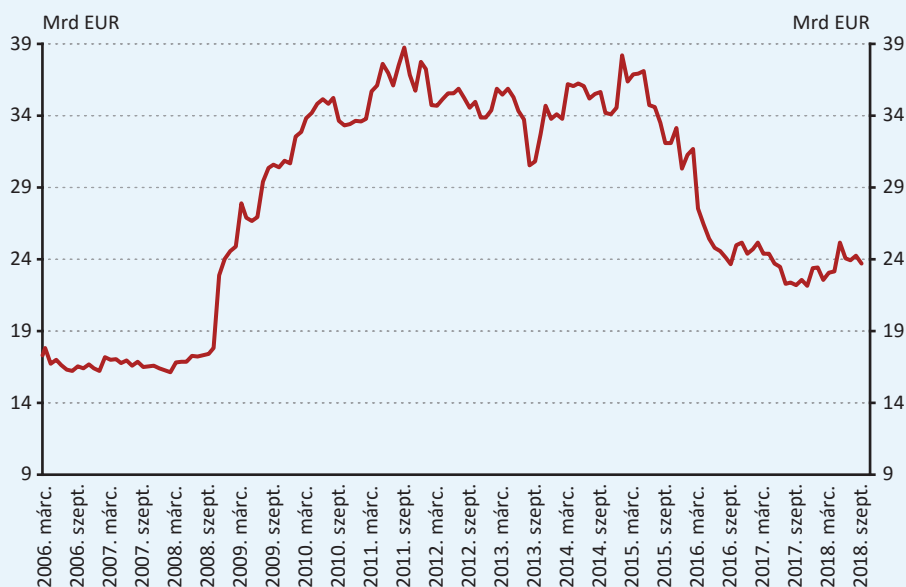
Az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK) adósság törlesztési célú tételei összességében mintegy 700 millió euróval mérsékeltek a devizatartalékot.

A monetáris célú műveletek, azaz a forintlikviditást nyújtó devizaswap tenderek, illetve a Növekedési Hitelprogram harmadik szakaszának devizapilléréhez köthető pénzmozgások nettó 74 millió euróval csökkentették a tartalékok nagyságát.

A tartalékok növekedése irányába hatott viszont az Európai Bizottságtól ebben a negyedévben érkezett közel 400 millió euró összegű nettó transzfer.

8. ábra
A devizatartalék nagyságának alakulása

(milliárd EUR)

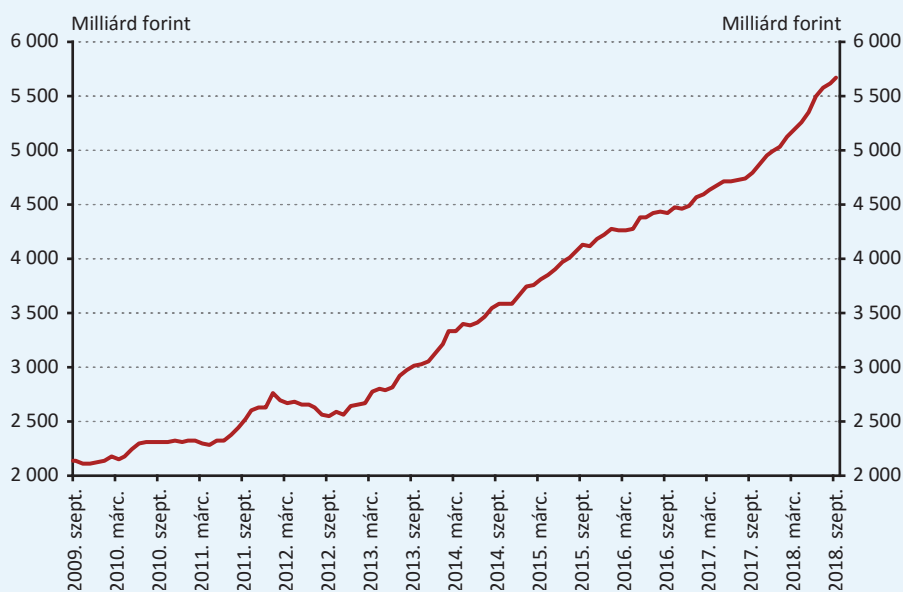
Forrás: MNB.

7. Készpénz-logisztikai tevékenység

A FORGALOMBAN LÉVŐ KÉSZPÉNZ

A forgalomban lévő készpénzállomány értéke 2018. szeptember végén 5 697,2 milliárd forint volt. A szezonális hatások kiszűrésével a harmadik negyedéves érték a 2017. év végi adathoz képest 13,6 százalékos növekedést mutat. Így az idei harmadik negyedévben is tovább folytatódott a készpénzállomány intenzív bővülése.

9. ábra
A forgalomban lévő készpénz értéke a gazdaságban

Forrás: MNB.

A FORGALOMBAN LÉVŐ BANKJEGYEK ÉS ÉRMÉK

A forgalomban lévő bankjegyek értéke 5 616,2 milliárd forint, mennyisége 510 millió darab volt 2018 harmadik negyedévének utolsó napján. Ez értékben 19 százalékos, a mennyiséget tekintve pedig 13 százalékos növekedést jelent az előző év azonos időszakához képest. A növekedés elsősorban a húszezer forintosok esetében volt jelentősebb mértékű. A forgalomban lévő érmék értéke 71,3 milliárd forint, mennyisége 1 835,9 millió darab volt 2018. szeptember végén. Ez értékben 8, mennyiségben 7 százalékos növekedést mutat az előző év harmadik negyedévi adatához viszonyítva. A forgalombővülés valamennyi címletet érintette.

1. táblázat**Forgalomban lévő bankjegyek és érmék⁹***(2018. szeptember 30.-i és 2017. szeptember 30.-i adatok)*

Bankjegyek	2018				2017			
	Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)		Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)	
	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték
20 000 forint	188,0	3 759,8	36,9	67,0	149,1	2 982,1	33,1	63,0
10 000 forint	158,3	1 583,2	31,0	28,2	151,3	1 513,4	33,6	32,0
5 000 forint	26,8	133,8	5,3	2,4	22,6	113,1	5,0	2,4
2 000 forint	23,4	46,8	4,6	0,8	20,5	41,0	4,6	0,9
1 000 forint	71,6	71,6	14,0	1,3	65,6	65,6	14,6	1,3
500 forint	41,9	21,0	8,2	0,3	40,8	20,4	9,1	0,4
Összesen	510,0	5616,2	100,0	100,0	449,9	4735,5	100,0	100,0
Érmék	Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)		Mennyiség	Érték	Megoszlás (%)	
	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték
	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték	millió darab	mrd forint	mennyiség	érték
200 forint	149,4	29,9	8,1	41,9	137,6	27,5	8,1	41,7
100 forint	191,2	19,1	10,4	26,8	179,3	17,9	10,5	27,1
50 forint	177,4	8,9	9,7	12,5	162,7	8,1	9,5	12,3
20 forint	329,4	6,6	18,0	9,2	305,4	6,1	17,9	9,3
10 forint	376,9	3,8	20,5	5,3	352,4	3,5	20,6	5,3
5 forint	611,7	3,1	33,3	4,3	570,9	2,9	33,4	4,3
Összesen	1 835,9	71,3	100,0	100,0	1 708,2	66,1	100,0	100,0

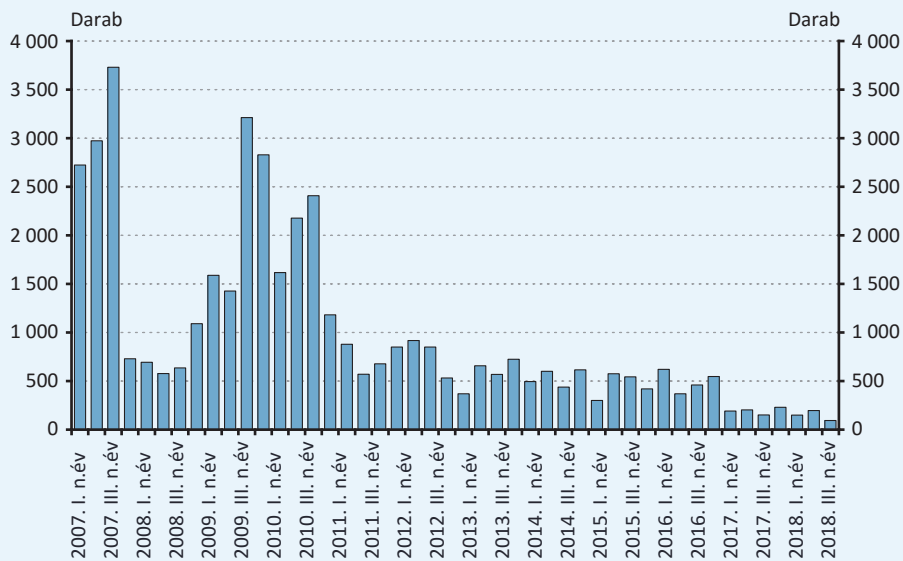
*Forrás: MNB.***A KÉSZPÉNZHAMISÍTÁS MEGELŐZÉSÉT, VISSZASZORÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉG**

2018 harmadik negyedévének végén a készpénzforgalomból kiszűrt 373 darab hamisítvány darabszáma jelentősen kevesebb 2017 azonos időszakához képest. A forinthez hasonló nemzeti valuták sorában a forint hamisítási adatai igen kedvezőnek tekinthetők.

A lefoglalt forint hamisítványok döntő többsége a magasabb értékű címletek, főként a 10 000 és 20 000 forintos bankjegyek közül került ki. A hamisítások módszereit változatlanul az irodai sokszorosító eszközök (színes fénymásolók, printerek) használata jellemzi. A rátekintésre esetenként megtévesztőnek bizonyuló hamisítványok, úgy egyszerű érzékszervi vizsgálatokkal (tapintással, fény felé tartva átnézetben vagy mozgatással), mint a pénztárakban alkalmazott kombinált UV-A és UV-C lámpa alatti ellenőrzéssel kiszűrhetők.

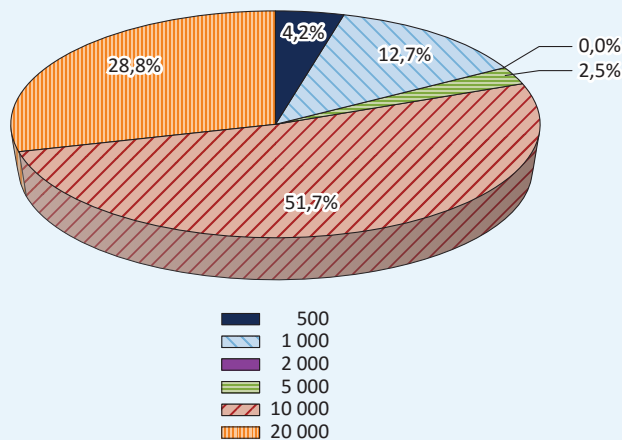
⁹ A táblázat nem tartalmazza a jegybank által kibocsátott emlékérmék és emlékbankjegyek állományát, melyek névértéken a forgalomban lévő fizetőeszközök közé tartoznak.

10. ábra
A forint hamisításának negyedévenkénti alakulása

Forrás: MNB.

11. ábra
A forintbankjegy-hamisítványok címletenkénti megoszlása 2018 harmadik negyedévében

Forrás: MNB.

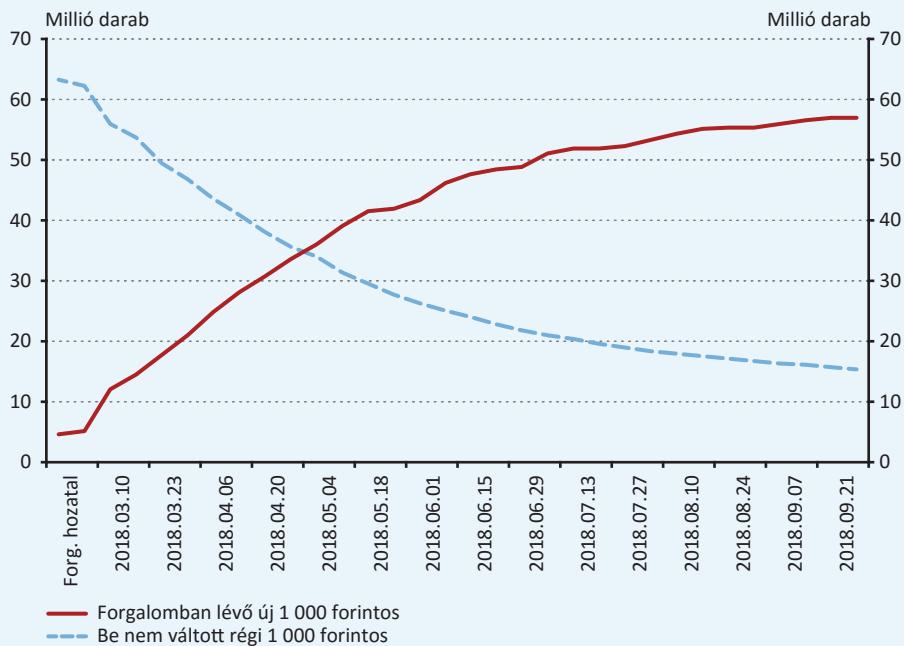
A hamis valuták előfordulása nem tekinthető jelentős mennyiségűnek, a jegybank szakértői 1 206 darab különböző valutahamisítványt, ezen belül 831 darab hamis eurobankjegyet vizsgáltak az év harmadik negyedéve során.

MEGÚJULNAK A FORINT BANKJEGYEK

A Magyar Nemzeti Bank a 2014 és 2019 közötti időszakban megújítja a jelenleg forgalomban lévő bankjegysorozatot és újratervezett, továbbfejlesztett, a pénzfeldolgozó gépek és automaták által támasztott készpénzforgalmi igényeknek jobban megfelelő, egyben a hamisítás ellen is korszerűen védett bankjegyeket bocsát ki.

A megújított ezer forintos bankjegyet 2018. március 1-jén bocsátotta forgalomba a jegybank. Az új ezer forintos bankjegyek dinamikusan terjedtek a készpénzforgalomban, szeptember végére már a forgalomban levő 1000 forintosok 75 százaléka új címletekre cserélődött.

12. ábra
Az 1000 forintos bankjegyek forgalomban lévő mennyisége

Forrás: MNB.

A bankjegyek azon túl, hogy képi megjelenésükben megújultak, a biztonsági elemeiket tekintve is korszerűbbek lettek. A jelenleg forgalomban levő – 2017 előtt kibocsátott – régi 1000 forintos bankjegyeket 2018. október 31-ig lehet használni, ezt követően az MNB bevonja azokat, s a készpénzes vásárlások alkalmával 2018. november elsejétől már csak az új címletekkel fizethetünk.

EMLÉKÉRME-KIBOCSÁTÁS

A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény értelmében, valamint a 2014 óta érvényes – az érmegyűjtési kedv ösztönzését célzó – értékesítési politika szellemében 2018 harmadik negyedévében 2 emlékérmét bocsátott ki a jegybank. Hevesy György tiszteletére egy ezüst emlékérmé és annak színesfém változata jelent meg annak apropóján, hogy a magyar tudós 75 évvel ezelőtt kapott Nobel-díjat. Ezzel a 2018-ra meghirdetett 12 tematikából 9 kibocsátása teljesült.

A Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény értelmében Magyarországon kizárólagosan az MNB jogosult bankjegy- és érmekibocsátásra – ideértve az emlékbankjegyet és az emlékérmét is –, amelyek Magyarország törvényes fizetőeszközei, de nem szolgálnak forgalmi célokat. 2018 harmadik negyedévében az MNB egy témában bocsátott ki emlékérmét. Ezzel a teljes, tizenkét tematikát felvonultató 2018. évi emlékérmé-kibocsátási program 75%-a megvalósult a negyedév végéig: 9 témában 18 érme jelent meg: 7 ezüst, 2 arany, 1 önálló színesfém és 8 színesfém változat.

2014-től minden nemesfém-ből készült emlékérmét olcsóbb alapanyagú, színesfém változatban is kibocsát az MNB, ezzel kedvezve azoknak az érdeklődőknek, akik egy-egy téma művészi megvalósítását mérsékeltebb áron szeretnék megvásárolni. Emellett az MNB és a Magyar Pénzverő Zrt. a fiatalabb korosztály érmegyűjtési kedvét kívánja ösztönözni azzal, hogy számukra is megfizethetővé teszi az emlékérméket. Így az egyes emlékérmé-témák a nemesfém érmék veretével azonos érmeképpel, 2000 forintos névértékben, színesfém változatban is elkészülnek.

Hevesy György emlékérme-kibocsátás a magyar Nobel-díjasokat bemutató sorozat részeként

Hevesy György tiszteletére 5000 Ft névértékű ezüst és 2000 Ft névértékű színesfém emlékermét bocsátott ki a Magyar Nemzeti Bank 2018. augusztus 1-jén, a tudós feltaláló születésnapján. A különleges ovális alakú emlékérmék a magyar Nobel-díjasokat bemutató sorozat 5. tagjaként jelentek meg abból az alkalomból, hogy 75 évvel ezelőtt ítelték Hevesy Györgynek a kémiai Nobel-díjat „az izotópok indikátorként való alkalmazásáért”.

A Hevesy György munkássága előtt tisztelgő emlékérméket Endrődy Zoltán ötvös iparművész tervezte. Mindkét emlékérme azonos érmeképpel jelenik meg, csak értékjelzésükben különböznek.

Az emlékérme előlapjának központi motívumaként Hevesy György Nobel-díjas felfedezésének az orvosi diagnosztikában történő alkalmazása került ábrázolásra. A radioaktív izotópos nyomjelzés révén egy elváltozás feltárását ábrázolja szematikusan a tervező egy pontokból (molekulákból) összeálló emberi alak, illetve a radioaktív nyomjelzés megjelenítésére alkalmazott körkörös pulzáló vonalak segítségével, melyeket az ezüst emlékérméken szivárványhatás is erősít.

Az előoldalon találhatóak továbbá az emlékérmék kötelező alaki kellékei: az 5000, illetve a 2000 FORINT értékjelzés, a MAGYARORSZÁG felirat, a 2018 verési évszám, valamint a különleges biztonsági elemet is tartalmazó BP. verdejegy.

Az emlékérme-hátlap központi motívuma Hevesy György félalakos portréja, melyet a HEVESY GYÖRGY • NOBEL-DÍJ • 1943 felső félkörirat, valamint A RADIOAKTÍV IZOTÓPOS NYOMJELZÉS KÉMIAI ALKALMAZÁSÁÉRT alsó félkörirat szegélyez, rávilágítva a Nobel-díj odaítélésének okára, valamint az emlékérme-kibocsátás apropójára. Ugyancsak itt található az emlékérmét tervező Endrődy Zoltán mesterjegye.

Mindkét emlékérme – a sorozat többi tagjához hasonlóan – ovális alakú, 25X30 mm-es tengelyekkel, széle sima. Az 5000 Ft névértékű, 12,5 gramm súlyú emlékérme 925 ‰ finomságú ezüstműből tükörfényes (proof) kivitelben, míg a 2000 Ft névértékű, 10,3 gramm súlyú színesfém változat réz (75%) és nikkelt (25%) ötvözetéből selyemfényes (BU) kivitelben készült. Az emlékérmékből maximálisan 5-5000 darab készíthető.

„Hevesy György” ezüst emlékérme

„Hevesy György” színesfém emlékérme

8. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás

AZONNALI FIZETÉSI RENDSZER LÉTREHOZÁSA

Az azonnali fizetési rendszer létrehozásához kapcsolódóan az MNB oldalán megkezdődtek az új fizetési rendszer működésének támogatásához szükséges informatikai fejlesztések, valamint a likviditáskezelést támogató – a pénzforgalmi szolgáltatókkal már egyeztetett – szabálymódosítások előkészítése. Az MNB oldali működési folyamatokról és technikai szabályokról egy tájékoztató anyag került kiadásra, amely részletes információkat nyújt a piaci szereplőknek a likviditáskezelés MNB oldali folyamatairól, az MNB felé küldendő nyilatkozatokról, valamint a Hitelesítő Tábla módosításáról.

A Projektirányító Bizottság júniusi döntésének megfelelően megkezdődött az alapszintű, átutalási funkcióra vonatkozó fizetési márka létrehozása. A projekt tájékoztatói munkacsoportjának és további kommunikációs szakértőknek a bevonásával folyamatban van a márkanév és az arculati elemek kialakítása. A kialakítandó márka hatékonyan támogatja az alapszintű szolgáltatásokkal kapcsolatos kommunikációt, miközben lehetővé teszi, hogy a piaci szereplők a rendszerre épülő kiegészítő szolgáltatásait saját márkanévvel kínálják.

Az MNB a GIRO Zrt-vel és a munkacsoportokban résztvevő piaci szereplőkkel számos egyeztetést folytatott az azonnali fizetésre épülő kiegészítő szolgáltatások alapszintű üzleti folyamatainak az egységesítése érdekében. Az egységes szabályrendszerrel elérhető, hogy a piaci szereplők által kifejlesztett szolgáltatások képesek legyenek egymással együttműködni, így pedig a lehető legszélesebb körben használhatóak legyenek.

Az azonnali fizetés központi infrastruktúráját létrehozó GIRO Zrt. és az MNB továbbra is rendszeres kommunikációt folytat a piaci szereplőkkel a széleskörű információmegosztás érdekében, ezzel is a lehető legnagyobb mértékben támogatva a felkészülésüket az új fizetési szolgáltatás 2019. július 1-i indulására.

A PÉNZÜGYI INFRASTRUKTÚRÁKKAL SZEMBENI KIBER-ELLENÁLLÓKÉPESSÉGGEL KAPCSOLATOS FELVIGYÁZÓI ELVÁRÁSOK (ÚN. CROE) NYILVÁNOS KONZULTÁCIÓJA

Az Európai Központi Bank (EKB) az elmúlt negyedévben nyilvános konzultációra bocsátotta az ún. CROE-t, melyet az EKB kiberbiztonsággal foglalkozó munkacsoportja készített, amely munkacsoportban az MNB is aktívan részt vesz. A megfogalmazott elvárások a pénzügyi infrastruktúrák kiber-ellenállóképesség növelését szolgálja, ugyanis a magasan képzett támadók állandó fenyegetettséget jelentenek, az infrastruktúrák több ponton kapcsolódnak egymáshoz, így a rendszereket több ponton is kompromittálni lehet. Illetve a meglevő automatizmusok és mentési rendszerek adott esetben még segíthetik is a rosszindulatú kódok, illetve a hibás adatok terjedését. A CROE-ban megfogalmazott elvárások a 2016-ban publikált CPMI-IOSCO Iránymutatásokon alapulnak. Az MNB több szakértője 2018 októberében részt vett az EKB által szervezett CROE oktatáson is, melynek célja a CROE jobb megismerése, illetve a CROE-val kapcsolatos gyakorlati tudnivalók elsajátítása volt. Az EKB most dolgozza ki a CROE felvigyázói értékelésének a folyamatát. Az MNB az értékelési folyamat kidolgozása után be fogja építeni a CROE elvárásait a saját felvigyázói módszertanába.

AZ MNB AJÁNLÁST TETT KÖZZÉ A PÉNZFORGALMI SZOLGÁLTATÁSOK MŰKÖDÉSI ÉS BIZTONSÁGI KOCKÁZATAIVAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEKRŐL

Az elmúlt években a technológiai fejlődéssel a pénzügyi szektorban számos új piaci szereplő (FinTech), valamint egyre több innovatív pénzforgalmi termék és szolgáltatás jelent meg. Mivel az interneten keresztül nyújtott szolgáltatások során alkalmazott technológiai megoldások az internet jellegéből fakadóan kockázatokat hordozhatnak magukban, ezért a felhasználók biztonsága érdekében elengedhetlenné vált az Unió egészében egységes biztonsági követelmények kialakítása és a magas színvonalú fogyasztóvédelem biztosítása ezen szolgáltatások igénybevételéhez. Ennek keretében biztosítani

szükséges, hogy minden pénzforgalmi szolgáltató, beleértve a két új fizetési szolgáltatást – a fizetés-kezdemenyvezési szolgáltatást (FIKSZ), és a számlainformációs szolgáltatást (SZISZ) – az általuk nyújtott pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódó működési és biztonsági kockázatok kezelése érdekében megfelelő kockázatmérséklési intézkedéseket és ellenőrzési mechanizmusokat tartalmazó keretrendszert alakítsanak ki.

Az Európai Unió pénzforgalmi jogszabályi előírások betartásának elősegítése végett az Európai Bankhatóság (EBH) részletes iránymutatásokat adott ki a pénzforgalmi szolgáltatások működési és biztonsági kockázataival kapcsolatos biztonsági intézkedések kialakítására vonatkozóan, mely iránymutatásokat az MNB ajánlás formájában adta ki. A megfelelő felkészülési idő biztosítása érdekében az MNB az ajánlás alkalmazását az érintett fizetési szolgáltatóktól 2018. november 1-jétől várja el.

Az MNB elvárja a pénzforgalmi szolgáltatóktól az ajánlásnak való megfelelést, amivel MNB-nek az a célja, hogy a hazai pénzforgalmi szereplőket olyan intézkedésekre ösztönözze, amelyek eredményeképpen a fogyasztók minden esetben biztonságban érezhetik magukat, amikor online fizetnek.

„PSD2 - GYAKORI KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK” HONLAPON PUBLIKÁLT MNB VÉLEMÉNYEK A MEGÚJÍTOTT PÉNZFORGALMI IRÁNYELV (PSD2¹⁰) KAPCSÁN

Az MNB-hez beérkező nagy számú PSD2-t érintő megkeresés, illetve a széles érintetti kör miatt, az MNB elindította Gyakori kérdések és válaszok oldalát, melyek a pénzforgalmi piaci szereplőktől az MNB-hez beérkezett kérdéseket és az azokra adott válaszokat tartalmazza. A lista közzétételével az MNB célja minden piaci szereplő tájékoztatása az MNB PSD2-vel összefüggő egyes kérdésekhez kapcsolódó álláspontjáról. Eddig hat témában (adatszolgáltatás, erős ügyfél-hitelesítés és biztonságos kommunikáció, felelősségi kérdések, engedélyezés, lebonyolítási szabályok és egyéb) összesen 59 kérdéshez kapcsolódóan tette közzé az MNB álláspontját. A lista folyamatosan frissül a beérkező új kérdésekkel és információkkal.

PÉNZFORGALMI ÁLLÁSFOGLALÁSOK ÉS ELLENŐRZÉSEK

A harmadik negyedév során a jegybank közigazgatási és ügyfélmegkeresések alapján 4 pénzforgalmi tárgyú állásfoglalást, illetve szakmai véleményt adott ki. Ebből egy esetben a Pénzügyminisztérium megkeresése alapján a fizetési számlák összehasonlításáról szóló új kormányrendelet tervezet kapcsán került sor pénzforgalmi szakmai vélemény megadásra. Míg a további három esetben hitelintézeti, egyéb gazdasági társasági és ügyvédi megkeresésre adott állásfoglalást vagy szakmai véleményt az MNB.

2018 harmadik negyedévben pénzforgalmi ellenőrzés tárgykörben kettő új hatósági eljárást indított a jegybank. A megindított eljárások kettő intézmény esetében a helyszíni ellenőrzés megtörtént, illetve öt korábban megindított eljárás került lezárásra. A lezárt vizsgálatok esetében intézkedések előírására és bírság kiszabására került sor, továbbá kettő korábban megindított eljárás esetében az intézmények nem teljesítették határidőre az előírt kötelezettségeiket, így ez esetekben ismételt intézkedések alkalmazásáról és bírság kiszabásáról született döntés.

PÉNZFORGALOMMAL ÉS FIZETÉSI RENDSZEREKKEL KAPCSOLATOS PUBLIKÁCIÓK

Hitelintézeti Szemle 2018. szeptemberi számában jelent meg Kajdi László tanulmánya, amelyben külföldön élő és dolgozó magyarok által az otthon maradt háztartásnak küldött támogatásokról ír. A legtöbb kutatás a hazautalásoknak a fejlődő országok gazdaságában betöltött szerepére koncentrált és csak jóval kevesebb tanulmány foglalkozik ezen pénzek szerepével az Európai Unió belüli migrációs folyamatok kapcsán. A 2017. év folyamán a Magyar Nemzeti Bank a Központi Statisztikai Hivatallal együttműködve adatfelvételt bonyolított le a témában „Családi segítségnyújtás” elnevezéssel. Ez a felmérés először nyújt lehetőséget arra, hogy a makrostatisztikákon alapuló becsléseket kiegészítve, a hazautalások mögöttes tényezőiről, a küldő személyek és a fogadó háztartások jellemzőiről is információkat kapjunk. Az első eredmények többek között arra mutatnak rá, hogy a kivándorlók körülbelül ötöde, míg Magyarországon több mint 65 ezer háztartás érintett a jelenségben és egy jelentős részük számára a külföldi támogatások fontos jövedelemforrásként szolgálnak.

¹⁰ PSD2: a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, a 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és a 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2015/2366 számú európai parlamenti és tanácsi irányelv

9. Az MNB statisztikai tevékenysége

MONETÁRIS ÉS PÉNZÜGYI STABILITÁSI STATISZTIKA

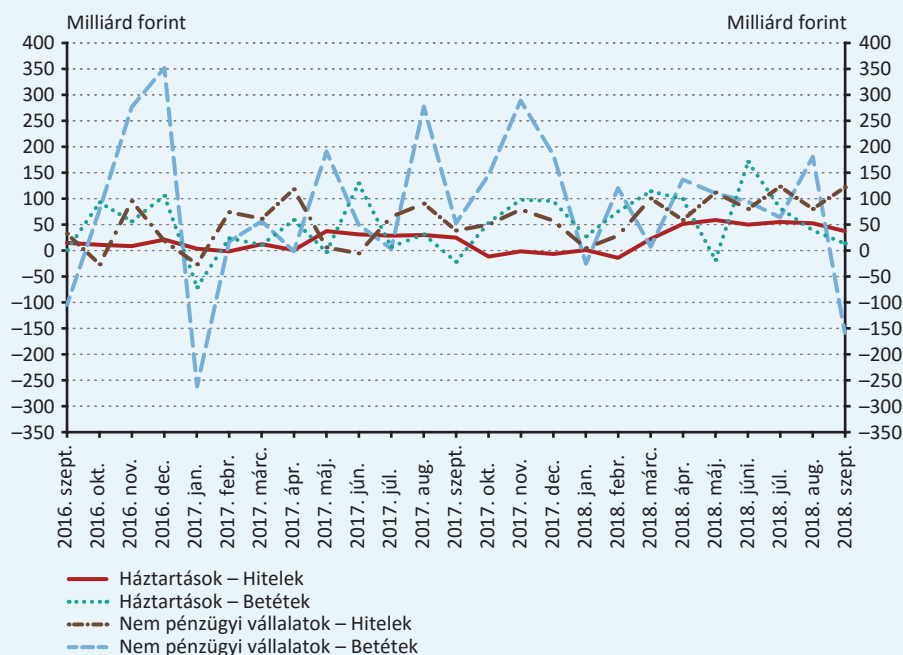
Az MNB havonta publikálja a hitelintézetek összevont mérlegének főbb számait. A 2018. szeptemberi adatok alapján készített statisztikák 2018. november 5-én jelentek meg.

A szezonálisan nem igazított adatok szerint mind a háztartások, mind a nem pénzügyi vállalatok a 2018. július – szeptember időszakban nettó hitelfelvevők voltak. Összességében a hitelek állománya tranzakcióból eredően a vizsgált három hónapban a háztartások esetén 145,2 milliárd forinttal, a nem pénzügyi vállalatok esetén 324,4 milliárd forinttal nőtt.

A szezonális hatástól meg nem tisztított tranzakciós adatok alapján a háztartások tekintetében mindhárom vizsgált hónapban nettó betételhelyezés volt megfigyelhető, míg a nem pénzügyi vállalatok esetében 2018 júliusában és augusztusában nettó betételhelyezés, míg 2018 szeptemberében nettó betétkivonás történt. A betétállomány tranzakcióból eredően a vizsgált három hónapban összességében a háztartások esetén 133,2 milliárd forinttal, míg a nem pénzügyi vállalatok tekintetében 86,3 milliárd forinttal nőtt.

13. ábra

A háztartások és a nem pénzügyi vállalatok hitel- és betéttranzakciói a szezonálisan nem igazított adatok alapján

Forrás: MNB.

A nem pénzügyi vállalati és háztartási hitel- és betétkamatlábakról 2018. november 5-én közzétett adatok szerint a háztartások által a vizsgált időszak (2018. július-szeptember) alatt elhelyezett forint betétek átlagos kamatlába nem változott az előző negyedévhez viszonyítva. A háztartásoknak nyújtott forint lakáscélú hitelek átlagos hitelköltség mutatója emelkedett, míg a személyi hitelek esetében csökkent a vizsgált időszakban. A szabad felhasználású jelzáloghitelek hitelköltségét tekintve kismértékű emelkedés volt megfigyelhető.

A nem pénzügyi vállalati szektor esetében a legfeljebb 1 éves kamatfixálású 1 millió euro érték alatti és -feletti kategóriában az új forinthitelek átlagos kamatlábainál enyhe emelkedés volt tapasztalható a vizsgált időszakban.

FELÜGYELETI STATISZTIKA

Az MNB 2018. szeptember 7-én publikálta a hitelintézetek 2018. II. negyedév végi prudenciális adatait.

A hitelintézetek mérlegfőösszege 2018. II. negyedévben további 3,7%-kal nőtt, így az I. félév végén elérte a 38 409 milliárd forintot. A hitelállomány mérleg szerinti (nettó) értéke 5,5%-kal növekedett, június végén 19 374 milliárd forintot tett ki. A nem pénzügyi vállalatok és a háztartások hitelállománya is bővült, előbbi 6,2%-kal, utóbbi 3,4%-kal.

A nemteljesítő¹¹ hitelek aránya a II. negyedévben tovább mérséklődött, 5,7%-ról 5,1%-ra, mivel a bruttó hitelállomány 5,2%-os további bővülése mellett a nemteljesítő hitelállomány 4,8%-kal visszaesett. Ezen belül a nemteljesítő hitelek aránya a háztartási szektorban 9,2%-ról 8,4%-ra javult, a nem pénzügyi vállalati szektorban 6,2% maradt. Az átstrukturált hitelek aránya 3,5%-ról 3,2%-ra csökkent.

A hitelintézetek 2018. I. félévben 323 milliárd forint adózás előtti nyereséget értek el. Az átlagos teljes tőkemegfelelési mutató a II. negyedévben 22,2%-ról 21,3%-ra mérséklődött.

Az MNB 2018. augusztus 24-én publikálta a pénztárak, 2018. szeptember 5-én pedig a biztosítók 2018. II. negyedévi prudenciális adatait.

Az önkéntes nyugdíjpénztári vagyon 1 379,4 milliárd forintot tett ki 2018. II. negyedév végén, mely az előző év azonos időszaki értékéhez képest 5%-os növekedést mutat. Az önkéntes nyugdíjpénztári valamint az egészség- és önszegélyező pénztári taglétszámban is kis mértékű növekedés figyelhető meg az előző év végéhez viszonyítva. A magánnyugdíjpénztáraknál jelentős változás nem történt.

2018. II. negyedév végére a biztosítóintézetek szerződésállománya 13 680 768 db volt, mely 3,6%-os emelkedést mutat az egy évvel korábbihoz viszonyítva, ezzel egyidejűleg a II. negyedévi díjbevétel 244,5 milliárd forint, ami 5,8%-os növekedést jelent az egy évvel korábbihoz képest. A Szolvencia II szabályozórendszer alapján a biztosítóintézetek szektorszintű szavatoló tőke feltöltöttségi szintje 215,9%, mely az előző év azonos időszakához képest több mint 8,5 százalékpontos csökkenést jelent.

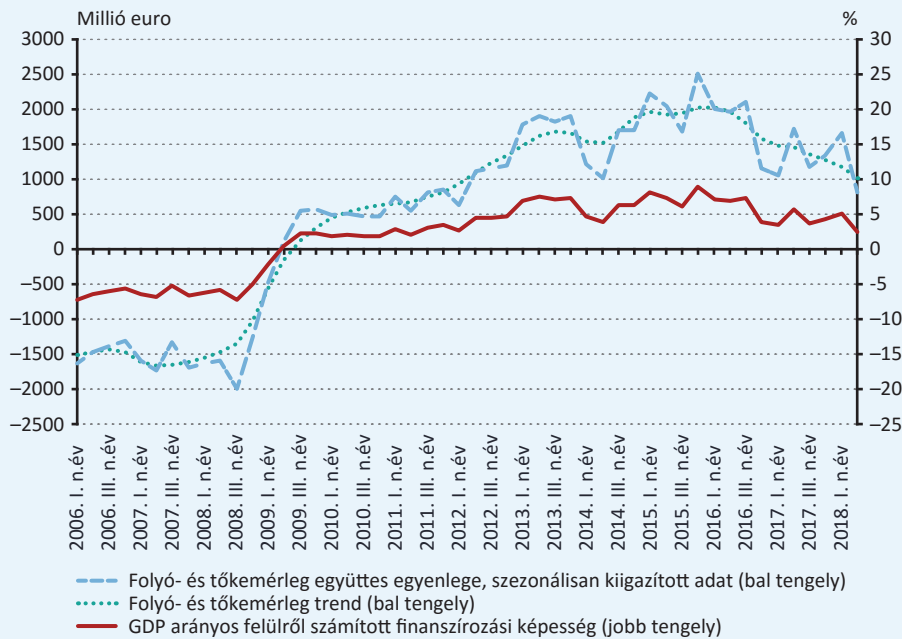
FIZETÉSIMÉRLEG-STATISZTIKÁK

Az MNB 2018. szeptember 20-án első alkalommal publikálta a 2018. II. negyedéves fizetésimérleg-statisztikákat, valamint revideálta a 2015, 2016, 2017 éves és a 2018 I. negyedéves adatokat.

2018 II. negyedévében a külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség (a folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg együttes egyenlege) kiigazítás nélküli értéke 1192 millió euro (379 milliárd forint) volt. A szezonális hatások kiszűrésével a mutató 826 millió euro (359 milliárd forint), a negyedéves GDP 2,5 %-a.

¹¹ A nemteljesítő kitettségek közé sorolandók a 90 napon túl késedelmes kitettségeken túl azon kitettségek is, amelyeknél feltételezhető, hogy a fedezet realizálása nélkül az adós nem lesz képes a kötelezettségeit szerződés szerint teljesíteni.

14. ábra
A külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség millió euróban (bal tengely)
és a negyedéves GDP arányában (jobb tengely)

Forrás: MNB.

2018. június végén a jegybanki tartalékok értéke 24,1 milliárd euro volt. A közvetlentőke-befektetésen belül elszámolt adósságot nem tartalmazó nemzetgazdasági nettó adósságállomány 2018. június végén 11,5 milliárd euro (az utolsó négy negyedéves GDP arányában 9,5 %) volt.

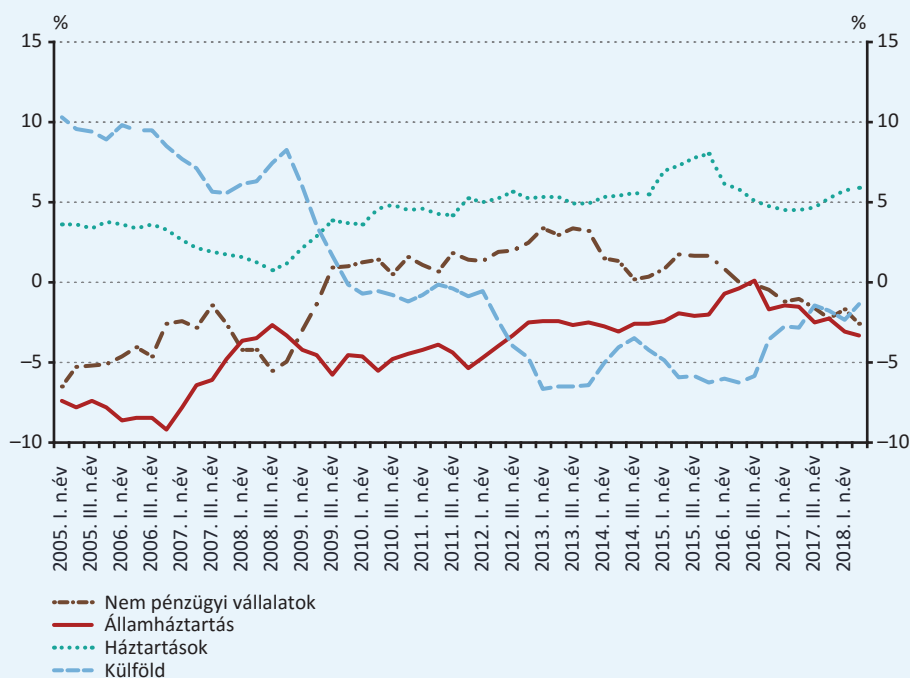
PÉNZÜGYI SZÁMLÁK

Az MNB 2018. október 1-én jelentette meg a 2018 második negyedévére vonatkozó teljes körű pénzügyi számlákat. A sajtóközlemény és a kapcsolódó adatsorok az államháztartási és a háztartási szektor előzetes pénzügyi számláinak frissítése mellett bemutatták a pénzügyi és nem pénzügyi vállalatok, a nonprofit intézmények, valamint a külföld pénzügyi vagonát és finanszírozási folyamatait is.

Ennek alapján a 2018 második negyedévével záruló egy évben az államháztartás nettó finanszírozási igénye a GDP 3,4 százalékát tette ki, a háztartások nettó finanszírozási képessége a GDP 5,9 százalékát, a nem pénzügyi vállalatok nettó finanszírozási igénye a GDP 2,6 százalékát, a külföld nettó finanszírozási igénye pedig a GDP 1,4 százalékát érte el ebben az időszakban.

15. ábra
A fő szektorok nettó finanszírozási képessége a GDP százalékában

(utolsó négy negyedév egyenlege/utolsó négy negyedév GDP-je)

Forrás: MNB.

A teljes körű pénzügyi számlák összeállításával egyidejűleg a Központi Statisztikai Hivatal a Pénzügyminisztériummal és a jegybankkal együttműködve elkészítette az Európai Bizottságnak szóló EDP-jelentést, amely az államháztartás hiányára és adósságára vonatkozóan tartalmaz statisztikai adatokat. Az intézmények közötti munkamegosztás alapján az MNB az államháztartás pénzügyi vagyonával, az államadóssággal és az államháztartás finanszírozásával kapcsolatos adatösszeállítást és adatszolgáltatást végzi.

A JEGYBANKI INFORMÁCIÓS RENDSZER

2018 III. negyedévében egy makroprudenciális szabályozási változással összhangban egy alkalommal módosításra került a pénz- és hitelpiaci szervezetek felügyeleti célú adatszolgáltatásaihoz kapcsolódó, 2018. évi adatszolgáltatási MNB-rendelet¹².

2018. III. negyedévében megtörtént a 2019. évi, a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank alapvető, valamint felügyeleti feladataihoz kapcsolódó, továbbá a hitelügyletek egyes adataira vonatkozóan teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségről szóló MNB-rendelet-tervezetek külső véleményeztetése. A jegybanki egységes hitelregiszter alapját képező adatszolgáltatási rendelet esetében a Statisztikai igazgatóság - szoros együttműködésben az MNB érintett szakterületeivel - az adatszolgáltatókkal folyamatos egyeztetést folytatott. Az egységes jegybanki hitelregiszter adatszolgáltatást első alkalommal a 2019. december havi vonatkozó időre 2020 februárjában kell jelenteni. Az adatszolgáltatási rendeleteket az Igazgatóság jóváhagyta.

¹² A hitelintézetek devizapozícióbeli lejáratú összhangjának szabályozásáról, valamint a pénz- és hitelpiaci szervezetek által a jegybanki információs rendszerhez elsődlegesen a Magyar Nemzeti Bank felügyeleti feladatai ellátása érdekében teljesítendő adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 43/2013. (XII. 29.) MNB-rendelet módosításáról szóló 14/2014. (V. 19.) MNB-rendelet módosításáról szóló 22/2018. (VI. 27.) MNB-rendelet

IDŐKÖZI JELENTÉS

2018. november 30.

Nyomda: Pauker–Prospektus–SPL konzorcium

8200 Veszprém, Tartu u. 6.

mnb.hu

©MAGYAR NEMZETI BANK

1054 BUDAPEST, SZABADSÁG TÉR 9.